

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer izvenredne nedelje in pravnika ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 80 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

Südmarka na delu.

»Südmarka« je velika in močna organizacija, ki dela sistematično na narodno - gospodarsko uničenje Slovencev. Nemci so davno spoznali, da ne zamorejo izvesti germanizacije Slovencev potom šole in uradov in in da nam na šolskem polju in v uradih ne bodo izlahka ugrabili, kar že imamo. Uvideli so, da se zamorejo dandanes tudi mali narodi ohraniti in razviti, če imajo kaj notranje moči in prišli so do spoznanja, da zamorejo zavojevati našo slovensko domovino in jo podvreči nemštvu samo na en sam način: če slovensko prebivalstvo gospodarsko uničijo in je prepode z rodne zamlje.

Temu namenu služi »Südmarka«. Iz malih začetkov je postala močna in razpolaga z velikimi vsotami, ker stoji na njeni strani trdni denarni zavodi in ker ji pruska marka pomaga graditi nemški most do Adrije.

»Südmarka« dela sistematično na gospodarsko uničenje Slovencev.

Kjer je mogoče kupuje slovenska posestva in naseljuje na njih Nemce. Zlasti na jezikovni meji je to velikanskega pomena, ker se tako krepi in množi sovražni življenj in se utesnjuje slovenska posest. Že cela dolga vrsta slovenskih posestev je tako prišla v nemške roke in nevarnost na meji je čedalje večja.

Na drugi strani je »Südmarka« osredotočila svoje delovanje na to, da naseljuje nemške trgovce in obrtnike v slovenskih krajih in jih podpira, dokler si ne zagotove obstanka in si ne zasigurajo toliko dohodkov od slovenskega občinstva, da morejo svobodno dihati, skrbeti za svoje in v prihodnost in — delati za nemštvo. Ti od slovenskega denarja obogateli Nemci so navadno najsirovejši nasprotniki slovenstva.

A s tem še ni izčrpano delovanje »Südmarka«. Med njene najvažnejše naloge spada tudi zavrtno bojkotiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov. »Südmarka« dela na to, da na eni strani pridobi nemškim trgovcem in obrtnikom kolikor mogoče slovenskih odjemalcev, na drugi strani pa skrbi, da noben Nemec ne da Slovencev ničesar zaslužiti.

Tudi bojkotiranja slovenskih trgovcev in obrtnikov v Ljubljani se je že lotila »Südmarka«. Ni dolgo tega, kar je izdala drobno knjižico »Wegweiser durch die Geschäftswelt von Laibach«, ki ima namen, urediti in osigurati sistematično hajkotiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov ter preskrbeti, da noben Nemec ni-

česar ne kupi in ne naroči pri Slovencev. V knjižici so razvrščeni po strokah navedeni vsi nemški in nemškutarski trgovci v Ljubljani in pri znani res vzorni disciplini Nemcev in njih fanatični zagrizenosti je brez dvoma, da se Nemci točno in vestno ravna po tem navodilu.

Vsak zanesljiv Nemec in nemškutar ima to knjižico. Kdor pride k protestantskemu pastirju dr. Hege-mannu, privandranemu od nekod iz Nemčije, pa dobi to knjižico z opominom, naj se po njej ravna. In prav priročna je ta knjižica. Če hoče Nemec kupiti kako knjigo, pogleda pod »Buchhandlungen« in izve tam, da jo sme kupiti samo pri »Südmarki-nih« prijateljih Kleinmayer & Bamberg, ki je že spravlil ogromno slovenskih tisočakov v svoj žep, ali pri Ottomu Fischerju, ki bi bil že zmur-nil, če bi ga ne podpirala slovenska indolence, ali pri Glontiniju, ki še enega tučata nemških odjemalcev nima. Če hoče kdo kupiti boljšega petroleja pri »Südmarki« vdanem trgovcu, pogleda pod »Salon-Petroleum«, a dobi firmo Kastner; če hoče naročiti par hlač, izve iz te brošure, da priporoča »Südmarka« kot zanesljive sovražnike Slovencev krojače Witta, Schumiya, Lasetzkega itd. In tako po vrsti je najti vse polno firm, ki delajo ogromne kupčije s Slovence in so v tej brošuri ovekovčeni kot trdni in zanesljivi uničevalci Slovencev.

Vmes se kot prijatelji »Südmarka« in sovražniki Slovencev nahajajo tudi trgovci in obrtniki, ki se radi štulijo za Slovence, da, celo taki, ki so Slovenci po rojstvu in veljajo za narodnjake.

Kakor rečeno ima ta brošura namen, urediti in pospeševati sistematično bojkot slovenskih trgovcev in obrtnikov v Ljubljani. S tem so Nemci posegli po najskrajnejšem sredstvu.

Kakega značaja je to sredstvo, vedo Nemci dobro. Svoj čas so Čehi v Prostějovu na Moravskem izdali tako brošuro. Takrat so zagnali Nemci silovit krik. Vse nemško časopisje je besno kričalo po državnem pravdniku in v moravskem deželnem zboru in v državnem zboru so Nemci provzročili zaradi te brošure ostre razprave in z največjim ogorčenjem obsojali tako početje kot zavrtno in kanibalsko.

Slovenci imamo gotovo težek boj z Nemci, a v gospodarskem oziru smo vedno samo apelirali na narodno zavednost slovenskega občinstva, vsikdar pa smo perhoreseirali taka sredstva, kakršnih se poslužujejo zdaj Nemci, tisti Nemci, ki bi še di-

hati ne mogli, če bi jim Slovenci ne dajali zasluzka.

Z označenim »Wegweiserjem« so začeli Nemci in nemškutarji naj-hujši gospodarski boj. Ker se zave-dajo pomena tega »Wegweiserja«, ga Slovencev skrbno prikrivajo. Boj-kot slovenskih trgovcev in obrtnikov naj se izvrši na tiem, z nemško za-vratnostjo. S pričujočim razkritjem smo vsaj ta namen Nemcev onemo-gočili. Slovenska javnost ve zdaj, pri-čem da je.

Če bi pa kdo vprašal, kako je sploh mogoče, da se Nemci upajo zdaj organizirati bojkot slovenskih trgovcev in obrtnikov v Ljubljani, mu povemo, da jim daje ta pogum nemško - klerikalna zveza. Odkar so Nemci zvezani s klerikalci, imajo za-gotovilo, da jih bodo klerikalni listi puščali pri miru. Naj počenjajo Nem-ci karkoli, naj se gode Slovencev še take krivice v narodnostnem oziru, klerikalni listi ne izpregovore nobe-ne besede zoper Nemce. V tej zave-sti mislijo Nemci, da jim boj samo enega lista, »Slovenskega Naroda«, ki je vrh tega med kmeti in posli malo čitan, ne more toliko škodovati, da bi ne smeli riskirati bojkotiranja slovenskih trgovcev in obrtnikov. In v tej misli jih kot poznavalce kleri-kalnih svojih zaveznikov potrjuje domnevanje, da se bodo klerikalci še veselili, če bojkotirajo Nemci trgov-ce in obrtnike, ki so sicer Slovenci, a tudi naprednjaki.

Nemcem pa kličemo v spomin samo pregovor: Kdor seje veter, za-nje vihar.

Govor poslanca Ivana Hribarja

v proračunski debati dne 16. ju-nija t. l.

(Konec.)

Končno smatram za svojo dolž-nost, da govorim o takozvanem jezi-kovnem zakonu na Kranjskem.

Čislani gospod tovariš Mandić je z medklicem opozoril, da so v Ljubljani v novem posloju deželne-ga sodišča vsi napisi na prvem me-stu nemški in šele na drugem slo-venski.

To gotovo ni v redu v deželi, kjer prebiva 96% Slovencev in sa-mo 4% Nemcev; toda s tem bi se končno še zadovoljili, posebno ker v nekaterih drugih uradih sploh ni slo-venskih napisov, temu je tako ka-kor v Bukovini — o katerih razme-rah nam je pripovedoval včeraj po-slanec baron Hormuzaki. So pa še

drugi odnosi mnogo slabši kakor ta napisna vprašanja; razmere so ta-ke, da zahtevajo nujne odpomoči, za-to moram govoriti o njih.

O jezikovnem vprašanju pri so-diščih na Kranjskem je govoril či-slani gospod tovariš Hofmann-Wel-lenhof v teku justične debate v proračunskem odseku, tudi se je ta pred-met v graških dnevnikih izredno na-pihnil. (Poslanec Ploj: Kakor je to pač že navada!)

Da, kakor navadno, meni tova-riš dr. Ploj, in to je tudi resnica, v graških dnevnikih se vedno pripove-duje več, kakor je na stvari resnice. (Poslanec Marekhl: V slovenskih!) To ni vedno tako; saj priznam, da ča-sopisi včasih stvari napihnejo bolj, kakor bi bilo treba in »da se peccat-intra et extra« more rabiti tako za nemške kakor za slovenske časo-pise, toda pripomnil bi vendar, da nemški gospodje časnikarji vendar store v tej stvari več kakor sloven-ski. Na to bi opozoril spoštovanega gospoda deželnega sodnega svetnika Marekhla.

Ako pa misli imenovani gospod tovariš poslanec Hofmann-Wellen-hof, da je krivde iskati pri sloven-skih odvetnikih in sodnih uradnikih, posebno pa pri predstojniku okraj-nega sodišča ljubljanskega, potem je na napačni poti, in poskusil ga bom napotiti na pravo sled.

Krivda za razburjenje, ki se je napravilo umetno v nemškem tabo-ru, je, spoštovana gospoda, v nemškem taboru samem, namreč pri predsedniku nemškega »Volksrata« za Kranjsko in pri tistih nemških sodnih uradnikih v Ljubljani, ki iščejo sredstev in potov, da bi na stroške svojih slovenskih tovarišev avanzirali.

Gospoda moja, Pri nas na Kranjskem je vladal izza časa nepo-zabnega, strogo pravičnega justične-ga ministra barona Pražaka, kar se tiče jezikovnega vprašanja pri sodi-ščih mir. Pri sodiščih se je uradova-lo v interesu službe, strank in drža-ve ter se je praktično in primerno glede jezikovne rabe razvilo samo ob sebi, ne da bi se bilo od katerekoli strani pritoževalo proti jezikovni praksi. Šele predsedniku pl. Pitrei-chu je pripadla naloga — očitno v-sled ovaduštva iz Ljubljane — »movere quietam«, da odstrani udo-mačeno, itak skrajno omejeno slo-vensko uradovanje.

Zalibog je našel v predsedniku ljubljanskega deželnega sodišča po-slušno orodje za ta naskok na pravi-ce slovenskega naroda in tako se je c. kr. okrajnemu sodišču v Ljubljani z odlokom predsedstva deželnega so-

dišča ukazalo, občeovati z vsemi oblastnjami, tedaj tudi z občinskimi uradi, kjer niso večji nemščine, le v nemškem jeziku. (Poslanec Marekhl: Saj to se ne godi!) To se godi, in zato je mestna občina ljubljanska skleni-la, odklanjati nemške dopise okraj-nega sodišča. Ako bi se to ne bilo zgodilo, bi tudi tega sklepa ne bilo treba. Tega poprej ni bilo. Prej so bili dopisi za mestno občino ljubljansko in za ostale slovenske občine na Kranjskem v slovenskem jeziku. Še-le izza te najnovejše afere mislita okrajno in deželno sodišče, da se mo-ra občeovati z mestno občino ljubljansko le v nemškem jeziku.

Potem se je naročilo različne beležke iz slovenskih listin in zapis-kov delati tudi samo nemško, potem po zakonito razglašenem poslovniku ne le dopustne, temuč celo predpisa-ne, da stranke določene rešene načr-te, da celo vpisi in zapiski, ki naj na-domeščajo zapisnike za stranke tudi nemško sestavljati. Predsedstvo de-želnega sodišča se sklicuje pri tem na obstoječe naredbe, toda varuje se dobro vedoč, da bi jih citiralo, iz pre-prostege vzroka, ker takih naredb ni zakonito razglašenih ter v očigled členu XIX. državnega osnovnega za-kona tudi biti ne morejo.

Uvideli bode, spoštovani go-spodje, da zaradi takih okolištnosti smo imeli Slovenci popolno pravico, biti vznemirjeni, in da je bila naša dolž-nost, protestirati proti zapostavlja-nju našega jezika. Uvideli pa bode-te tudi, da za nemške gospode poslance ni bilo vzroka, biti vznemirjenim. Ker pa se jim je dopadlo to stališče ter so slabo govorili o slovenskih sod-nikih sploh in o ljubljanskem okraj-nem sodniku posebej, čutim dolžnost — ker tega ni storil njega prevzvi-šenost, kakor bi bili upravičeni pričakovati — konstatirati, da sloven-ski sodni uradniki, kar se tiče vest-nosti, nepristranosti in porabnosti lahko veljajo za zgled in da zaradi tega tudi — to velja posebno o pred-stojniku okrajnega sodišča v Ljubljani — uživajo v vseh slojih prebi-valstva popolno zaupanje in neomaj-no spoštovanje.

Ako pri tej priliki naglašam, da izmed petih senatnih predsednikov pri deželnem sodišču v Ljubljani pri-padajo štirje nemški narodnosti, mi-slim, da sem razmere pri naših sodi-ščih dovolj osvetlil.

Razmere na Spodnjem Štajer-skem seveda niso boljše. (Poslanec dr. Ploj: Mnogo slabše!) Še mnogo slabše so, kakor meni spoštovani go-spod tovariš dvorni svetnik dr. Ploj, in sicer iz enostavnega vzroka, ker je Spodnja Štajerska obsojena v to,

tro napotil na ljubljansko barje in se jokaj, zakaj da ni slikar, da bi na platno zmetal vse te čudovite krajinske motive. — Kadar pa je bil denar, se je še bolj vzravnil in noge zavrtal se bolj na znotraj in stopil je v prvo krmo, ki je naletel nanjo in si kupil nadevane pečenke in troje kru-hov in jo je belil in zalival, dokler ni plavala kakor rajna Noetova bar-ka. In ker so mubile noge, vavene ho-diti po širnih poljanah, brezpokojne, je stopil še pod kako drugo gosto-ljubno streho in zalival rožicam svo-ga srea, da je dehtelo daleč na-okrog prijaznega vonja. In ker je bil vujen, na svojih pohodih nago-varjati rožice, pisane in bele, tajno cvetoče in kričeče vsiljivke, je sedaj nagovarjal deklice in žarelo mu je lice ob lepi besedi, njegove plave oči pa so se odele z rosičo, ginljivo in žlahtno. In tako je romal kamor so ga zanesle noge, govoril je verze in se opajal od lepih besedah, nič zato, če ni bilo v njih prav nikakega zmi-sla in zaulak, kakor hitro si je bil iz nosa potegnil kako prelepo, blestečo misel. Jure je bil pesnik po božji volji.

Naključilo se je, da je za Binko-šti v svojem žepu imel zbrano dva-najstotico srebrnih kronc. »Kakor dvanajst apostolov so mi,« se je vzra-

LISTEK.

Jure.

Hodil je po kurje, da sta se pal-ca na nogah korak za korakom otipa-vala, kakor da sta na večnem svatbe-nem potovanju in črevlje je nosil to-like, da bi mogel kakor nekaj Kris-tus, po morju hoditi kakor po suhem. In tako je švedral po ulicah vzravan in ves trd in nevpogljiv, kakor jeklen značaj in ni upogibal kolen: pa še danes ne vem povedati, ali jih ni upogibal, ker jih je imel nazaj zapognjena kakor satan ali so izgubila svojo upogibljivost takrat, ko je v Celju v pozni noči hoteč iz sobe mesto skozi vrata stopil skozi okno in telebnil na trdi cestni tlak. Držal se je kakor jelka in če je za-mahnul z roko, je po zraku zarisal oglat geometrično figuro in niti ena črta njegovega gibanja ni bila za-okrožena in lepa. Nohti na rokah so bili izvečine kratko prigrizeni, toda, kolikor jih je še preostalo, so bili le-po črno obrobjeni, tako da so njego-ve roke neprestano bile v polžalova-nju. Prsti so mu bili dolgi, in kaza-lec mu je neprestano silil v nosnice; zdaj v to, zdaj v to, v večnem izme-

njavanju, kajti drezati je moral vanj, če je hotel iz svojih možgan iz-ščegetati poetiško misel: bilo je, ka-kor da semu vsemislipretakajo sko-zi nosnice. Med rameni mu je bil za-sajen dolg, prekljast vrat, ki ga je odeva izvečine temnorjavo ali pa celo črno obrobjen neznanosko visok ovrtnik, krog katerega se je opleta-la marogasta pentlja, ki je bila vide-ti, kakor da jo je bil že pred davnim časom nekje v Bizoviku snel z vrvi in jo odparal od predpasnika, ki se je tam sušil na vetru in ki mu je slu-žila za zavezo. In ta bore trakee ni legal ob ovrtnik in na prsi, marveč je plapolal kakor imenitna zastava izza prastarih bojev, da je bila smešna v svojem ponosu kakor postaran konj, ki se, suhi rep stisnjen med zadnji nogi, glavo moleč v zrak, da bi se mu moral zlomiti vrat, z neznanosko neumnimi očmi, pred svojim vozom veriži in spenja, ker mu je prišlo na misel, da je bil svoje dni imeniten. Na tem prekljastem vra-tu, ki je bil trd in neomajan, kakor zvestoba Slovencev, je ždela glava, ta pravcati klek pesniških misli, ma-rogasta, lisasta in pegasta, kakor slabo oprano otroško perilo. Nos je markiral tepka, moleča v zrak ka-kor da je solnčnica, ki se neprestano ozira in suče za solncem in ga vabi,

da naj vendar za milost božjo posije vanjo, hočem reči v tepkine predore, v te rudokope, iz katerih je, kakor sem že omenil, naš Jure kopal svojo zlato pesniško rudo. Oči je imel zve-ste in plave, kakor je plavo nebo, ka-dar ne veš, ali bode lepo ali deževno: prav nič ni bilo v njih, niti sanjskih bukev ne in kdor bi se hotel zatopiti vanje, bi se udaril ob plitvino. Ves obraz pa mu je bil posejan s solnčni-mi pegami, kakor je slabo upravlja-na kraška njiva posejana z ljuliko. Edina estetična stvar na tej glavi so bila ušesa, pa še ta se niso mogla nikdar ponašati z deviško čistoto. Čelo je bilo visoko, strmo in oglati, vrh glave pa so kakor pšenično klas-je, ki je vanje udarila vihra in toča, silili v zrak bujni plavi lasje, trdi in sprti med seboj, kakor so v večnem medsebojnem sovraštvu živele žem-ljaste, redke in trde brke pod nosom, ki smo ga pravično in pošteno ozna-čili kot tepko.

Jure torej ni bil preveč lep mož, pa je bil vendarle pesnik po milosti božji. Dobro se spominjam, kako sem nekaj, predno sem še prišel z njim v ožjo dotiko, menil, da ne more biti drugače, nego da so vsi pesniki in umetniki lepi ljudje, lepi, da bi se zaljubili vanje na prvi pogled in jim daroval vso svojo dušo. Pa sem bil

da pošilja slovenske uradnike na Kranjske, da more sprejemati nemške uradnike. (Poslanec Marekhl: Saj Nemcevi ne pustite v deželo!) Tudi prihajajo v deželo, kakor sem poprej navajal. Mislim, da gospod poslanec Marekhl takrat ni bil navzoč, ko sem sporočil, koliko Nemcev je nameščenih. Šele v novem času se je zopet ustanovilo novo mesto za nemškega uradnika na Kranjskem. (Poslanec Marekhl: Katero mesto neki?) Mesto namestnika državnega pravdnika v Novem mestu.

Ako sem ravno sedaj rekel, da so izmed petih senatnih predsednikov v Ljubljani štirje Nemci, vendar ne bodete mogli trditi, da nemški uradniki ne morejo priti na Kranjsko.

Gospoda moja! Na Spodnjem Štajerskem, v okolici okrajnih sodišč v Celju in Mariboru je 87 $\frac{1}{2}$ % Slovencev in le 12 $\frac{1}{2}$ % Nemcev. To je izid zadnjega ljudskega štetja. V resnici je mnogo več Slovencev.

To ljudsko štetje, ki je izvedeno po občevelnem jeziku, smatram za sleparijo, ki se je uveljavila, da naštejejo več Nemcev kakor jih je. Mislim, da je že skrajni čas, da se ta način štetja že enkrat odpravi. Mogoče je le v Avstriji, v tej državi nemogočnosti. Drugod štejejo vendar po materinem jeziku.

Zato si bom dovolil, če tega nihče drugi ne stori, vložiti v jesenskem zasedanju, ker je prihodnje ljudsko štetje pred vratmi, predlog, naj se dotični zakon predruči v navedenem smislu. (Bravo, bravo!)

Kakor sem rekel, je glasom oficialnega ljudskega štetja 87,5% Slovencev in 12,5% Nemcev. Razmerje sodnih uradnikov po narodnosti je na Spodnjem Štajerskem 68% Nemcev in 32% Slovencev, med sodnimi uradniki je namreč 59 Nemcev in 28 Slovencev.

Mislim, da to razmerje v primerju s številom prebivalstva še celo gospodu poslancu Marekhlju ne bo zdelo pravo. Navedel bom še tudi, da uradnje pri okrajnih sodiščih v Mariboru 1 predsednik, 6 svetnikov, 4 tajniki, 3 pristavi, skupno tedaj 14 Nemcev in le 1 višjesodni svetnik, 1 sodni svetnik, 2 tajnika, 2 pristava, skupno 6 Slovencev, in da služujejo pri okrajnem sodišču v Marenbergu 2, v Ptuj 8 in v Slovenski Bistrici 3 nemški sodni uradniki, a noben Slovenec. (Poslanec Marekhl: Vsi ti znajo slovensko!) Slovenci tudi znajo vsi nemško.

Gospodje iz nemškega tabora vendar poudarjajo vedno načelo, da se morajo za nemški narod nastavljanje samo nemški uradniki. Da, ali mi te pravice nimamo?

Mi imamo popolnoma isto pravico, zahtevati to, kakor Vi in se moramo postopanje, da se v popolnoma slovenskih okrajih nastavlja nemški uradniki, označiti za najhujšo krivico.

Pri okrajnem sodišču v Celju uradujejo 1 predsednik, 1 višji sodni svetnik, 6 sodnih svetnikov, 2 tajnika in 2 pristava, skupno tedaj 12 Nemcev ter 1 višjesodni svetnik, 1 sodni svetnik, 2 tajnika in 2 pristava, skupno 6 Slovencev.

Take so razmere na Spodnjem Štajerskem. Pri državnih pravdnishvih je 7 Nemcev in noben Slovenec. To so gotovo krivične razmere, proti katerim se moramo bojevati.

Razmere v področju višjega deželnega sodišča v Trstu so popolnoma drugačne, tako da bi lahko skomaj za nje zavladali svoje odnotne rojake. Toda tega ne storimo, ker zahtevamo isto pravico kakor zase tudi za naše rojake v okoliših tržaškega deželnega nad sodišča.

Opozoril bi le še na to, kar se je

zgodilo v najnovejšem času na Koroškem. Splošno je znano in bilo je tudi v vseh nemških časopisih, da je stvar se je tudi napihnila, in sicer so stori to Nemci sami, ki so proglasili Koroško za popolnoma nemško deželo in za nemško posest — okrajno sodišče v Celoveu v neki sporni stvari popolnoma odklonilo rabo slovenskega jezika.

Stvar je sledeča: Dve slovenski stranki sta imeli za zastopnika dva slovenska odvetnika. K sodišču sta prišla namestnika teh odvetnikov, dva odvetniška koncipijenta. Zahtevala sta razpravo v slovenskem jeziku. Sodišče je to zavrnilo, in sicer s tem le utemeljevanjem — moj kontingent bo sicer kmalu končan, vendar pa moram to utemeljevanje prečitati, da pride v zapisnik in da k temu dodam še nekaj pripomb (čita): Za ureditev jezikovnih razmer pri sodiščih na Koroškem je še vedno merodajna določba § 13. splošnega sodnega reda, ki ni bil razveljavljen s členom 1 uvodilnega zakona k civilno pravnemu redu, ki pravi, da se imajo stranke, kakor tudi njih pravniki zastopniki v svojih govorih posluževati v deželi navadnih jezikov.

Ako se v zvezi s tem uvažujejo še druge zakonite določbe, zlasti točka 14 § 14. zapadno galskega sodnega reda — na to zlasti opozarjam — in § 4. cesarskega patenta, katere zakonske določbe govore o jezikih, ki so navadni (pri sodišču), je jasno, da je treba pri pravilnem tolmačenju pojma »v deželi navaden« razumeti samo oni v deželi navadni jezik, ki so se ga po dosedanjem običaju posluževali pri dotičnih sodiščih kot sodnega jezika.

Iz aktov bom sedaj dokazal, da je po dosedanjem običaju veljal slovenski jezik kot v deželi navaden pri okrajnem sodišču v Celoveu, kakor sploh pri okrajnih sodiščih na Koroškem. (Posl. Marekhl: Saj to ni res!) Dokazal vam bom to iz aktov (čita): V § 13. splošnega sodnega reda je torej temeljna norma uveljavljena, da glede rabe jezika izključno odločuje obstoječi sodni običaj. Ako se ta norma upošteva pri predstojemem prepornem slučaju, je treba samo dognati, kakšen je bil dosedaj obstoječi običaj glede jezika pravnih zastopnikov pri okrajnem sodišču v Celoveu.

Izrecno se naglašja »pravni zastopniki«, kar prosim, da se tu razločuje. Okrajno sodišče razločuje med »strankami« in »pravnimi zastopniki strank«. (Posl. dr. Markov: To je nesmisel!) Gotovo, je to nesmisel toda takšno neumnost poraja baš »furor teutonius« pri nas na Avstrijskem. (Čita:) Znano je sodišču in dognalo se je tudi uradno povodom enakega jezikovnega spora (akt C III. 1777/7 okrajnega sodišča celovškega, R II. 147/7 dež. sodišča celovškega), da se je opetovano pripustila slovensčina kot razpravni jezik v slučajih, ako nobena izmed strank ni prišla k razpravnemu naroku, in ako sta stranki bili večji slovenskega jezika. Vendar pa ni smeti govoriti o kakem običaju v tem smislu. Pripuščenje slovensčine kot razpravnega jezika pravnih zastopnikov, ako nobena izmed strank ni prišla k obravnavi torej ne odgovarja obstoječemu običaju.

V tem sklepu se torej govori, da se slovensčina pripušča samo izjemoma, a vendar je takih slučajev mnogo. Kdo more trditi, da so bile to izjeme? Slovenski razpravni jezik je bil v veljavi, in kako more sedaj okrajno sodišče trditi, da se je godilo to samo izjemoma?

Kakor vse te argumentacije tako je tudi ta del dokazovanja ničev

in izpričuje samo, da so na umeten način iskali utemeljevanj, da bi se iztiril izpred koroških sodišč slovenski jezik, ki je in mora biti pri sodišču in v deželi navaden jezik, ker prebiva na Koroškem dobra tretjina Slovencev... (Posl. Marekhl: Saj tega ne razumete!) Oprostite, dokazal vam bom, da skušajo slovenski jezik iztirati iz Koroškega. Ker je pa gospod tovariš Marekhl mnenja, da stvari ne razumem, bom tu navedel razsodbo deželnega sodišča celovškega z dne 15. julija 1900 in najvišjega sodnega dvora na Dunaju z dne 14. avgusta 1900.

Stvar je bila namreč taka: Odvetnik dr. Kraut je napravil pri okrajnem sodišču v Beljaku za nekega Nikolaja Pastrka slovensko vlogo, ki jo je pa to sodišče zavrnilo. Odvetnik dr. Kraut je nato po naročilu svojega klijenta rekural na c. kr. deželno sodišče v Celoveu, in to je z zgoraj navedenim sklepom izreklo, da se sklep okrajnega sodišča v Beljaku razveljavi, češ, da se lahko na Koroškem pri vseh sodiščih, kjer prebivajo Slovenci, vlagajo vloge v slovenskem jeziku in da se smejo tudi obravnave vršiti v slovensčini. V teh izvajanjih se navaja... (medklici) — oprostite, sklep deželnega sodišča je izšel v slovenskem jeziku, izvirnik imam tu v rokah — v razlogih se torej naglašja: »Kar se tiče okrajnih sodišč v kronovini Koroški, kjer stanujejo Slovenci, so za to merodajne... (medklici) — prosim, da me ne motite... odredbe pravosodnega ministrstva z dne 15. marca 1862 št. 865, z dne 20. oktobra 1866 št. 1861 z dne 5. septembra 1867 št. 8636 in z dne 18. aprila 1882 št. 20.513 ex 1881.«

To so prav tiste ministrske odredbe... (medklici) — to so torej prav tiste odredbe, na katere se danes v decela nasprotnem slučaju sklicuje okrajno sodišče celovško (medklici) prosim ne motite me vendar, saj vidite, da moram končati, tega pa ne moram storiti preje, dokler popolnoma ne pojasnim vse stvari.

V razlogih se nadalje pravi:

»Razglas pravosodnega ministrstva z dne 29. oktobra 1850. letu št. 14.553 pa določa, da je v deželi navadni jezik pri vseh koroških okrajnih sodiščih, v katerih okrožju stanujejo Slovenci, tudi slovenski jezik.«

Navedene naredbe pravi v svojih razlogih deželno sodišče, ukazuje torej okrajnim sodiščem sprejemati slovenske vloge ne glede na to, ali je stranka, ki je vložila slovensko vlogo nemškega jezika večša ali ne (medklici). — Hrup. — Poslanec Nagele: »Saj sam ne razume slovensko! Saj ne morem gladko prevajati!« Gospod tovariš, slovensko razumen odlok prav dobro, s sprevodom na nemško pa hočem, da bi ga razumeli tudi Vi. Povejte mi, ako stvar tudi razumete, ali jo boste potem tudi takoj lahko prevedli iz tujege jezika? (Medklici. Posl. Nagele: Ako potujete v Petrograd in tam... — medklici). Ne govorite vendar o takih stvarih. Popolnoma sem prepričan, da bi tudi Vi, ako ste morda večji francoskega jezika, ne mogli iz nemščine, iz svojega materinega jezika, takoj gladko prevajati na francosko, in da bi tudi ne imeli takoj pri rokah pravih izrazov.

Ako bi tu govoril v svojem materinem jeziku, bi se pač lahko decela drugače izražal, kakor v nemškem jeziku. Mislim, da so takšni medklici popolnoma neumestni.

Z razsodbo deželnega sodišča v Celoveu se je torej dokazalo, da se sme in mora slovensko razpravljati pri vseh sodiščih na Koroškem, kjer

stanujejo Slovenci. In za kaj se je šlo takrat?

Slo se je za vlogo pri okrajnem sodišču v Beljaku, kjer so Slovenci v veliki manjšini napram nemškemu prebivalstvu; tembolj je torej dovoljeno, da se razpravlja v slovenskem jeziku pri okrajnih sodiščih, kjer so Slovenci v veliki večini.

Nemška stranka je seveda takrat vložila revizijski priziv na najvišji sodni dvor na Dunaju in ta je v polnem obsegu potrdil razsodbo deželnega sodišča celovškega.

V dotični razsodbi se glasi (čita):

»Revizijskemu rekurzu se ni ugodilo, in potrdil se je izpodbijani sklep in njega razlogi iz nadaljnega uvaževanja, da toženeec sam ne oporeka, da bi ne bil beljaški okraj jezikovno mešan, po krivici pa zatrjuje, da tam ni v deželi navadni jezik slovensčina, temuč »windisch«.

Tako se je takrat dokazovalo. (Posl. Nagele: »To je »windisch« ne pa slovenski jezik!« Gospod tovariš!) S to svojo trditvijo ste si izdali veliko ubožno spricevalo. Razloček med »windisch« in slovenskim jezikom je prav takšen kakor med nemškim književnim jezikom in med dialektom, ki ga nazivajo »Plattdeutsch«, da, razloček je celo mnogo manjši, ker obstoji le v narečju. Resno pač ne boste hoteli v tej visoki zbornici trditi, da književni jezik, ki ga rabi ves narod, in v katerem se vsako leto v Celoveu tiska šest knjig v 80.000 izvodih, torej pol milijona knjig, ki se razširjajo na Koroškem, v deželi, kjer celo nemška kmetijska družba sama sedaj smatra za potrebno, da izdaja slovenska izvestja za svoje člane, da bi ta jezik ne bil pravi književni jezik. Tega ač nihče ne more resno trditi.

Gospod tovariš Dobernig bo vam to pač lahko sam potrdil. Ni drugega slovenskega jezika, in v nobenem drugem se ne tiskajo knjige.

Na Koroškem bi si izdajali največje ubožno spricevalo — izraza, ki mi je na jeziku ne bom rabil, ostane rajši pri izrazu, ki sem ga poprej izustil — ako bi se napram Slovincem rabil kakršenkoli drugi jezik, kakor tisti, ki ga pišeta oba v Celoveu izhajajoča slovenska časopisa, in v katerem se vsako leto tiska toliko knjig. (Medklici poslanca Nageleja). Čislani gospod tovariš! Meni ni znano Vaše častito ime, toda dovolil si bom, da kasneje vprašam zanj — dognano je, da izdaja kmetijska družba v Celoveu svoja izvestja za slovenske člane v deželi v slovenskem jeziku.

Hitim h koncu. Žal mi je, da mi ni bilo mogoče razpravljati tukaj o drugih potrebah slovenskega naroda. Konstatujem samo še enkrat, da je bilo predsedniku višjega deželnega sodišča, vitezcu Pitreihu prihranjenje, da je provzročil razmere, ki so sposobne, nahujskati obe narodnosti na Koroškem. (Poslanec Marekhl: »Das ist stark!« Kranjec so tisti!) Ne, bili so že poprej gori, kakor vidite. (Poslanec Nagele: Vi ste bili med prvimi, ki je začel!) Bil sem tudi gori, prav pogosto sem obiskoval svoje rojake. (Poslanec Nagele: Položili ste temelj tem hujskarijam!) Ne, to ni res! Pripisujete mi preveč moči in oblasti, da bi bil tisti, ki je zbudil na Koroškem slovensko narodno zavest.

Gospoda moja! Slovenska narodna zavest korenini globoko v našem ljudstvu, tudi na Koroškem, in zato je bilo... (Poslanec Marekhl: Živeti hočejo z Nemci v miru, a se ne dati ščuvati!) Živeli bodo v miru, ako bodo uživali svoje pravo, ki ga imajo pravico zahtevati po državnih

osnovnih zakonih. (Medklici. — Predsednik zvoni!)

Premalo je časa, da bi na to odgovarjal. Ako bi hotel odgovarjati na vse te klice (medklici), na vse te breztemeljne trditve, bi danes ne mogel končati. Že itak sem grešil napram svojim cenjenim tovarišem v jugoslovanskem klubu, ker sem prekoračil določeni mi čas.

Konstatujem še enkrat, da je bil predsednik višjega sodišča, vitez Pitreih, tisti, ki je skušal pripraviti Slovence ob tisto malo enakopravnosti, ki je bila uvedena dosedaj na Koroškem pri sodiščih, in zato seveda ne bomo mirovali, temuč vedno in vedno zahtevali, da Slovenci dobe v vseh pokrajinah, kjer prebivajo, tudi na Koroškem, vkljub temu, da se smatra ta dežela kot germanizaciji zapadla, enake pravice z Nemci.

Zaključujem. Visoko čislana gospoda! Ako bi hotel naslikati vse krivice, zapostavljanja in šikane, ki smo jim izpostavljeni Slovenci s strani države, za katero smo žrtvovali premoženje in življenje, bi potreboval za to še več ur. Ker sem pa zaradi časovnega kontingentiranja prišel vsled vjdnosti spoštovanega načelnika »Kola poljskega« v položaj, da vsaj deloma zadostim svoji poslanski dolžnosti, hitim, da končam svoja izvajanja. Vendar pa ne morem končati, da bi ne apeliral na slovenske stranke v tej visoki zbornici.

Visoko čislani gospodje tovariši iz vseh slovenskih taborov! Po zadnjem ljudskem štetju znaša število domačega prebivalstva v Avstriji 23.470.600 duš. Od tega števila odpade na Slovence same 14.119.000, torej 60% celokupnega prebivalstva. (Poslanec Kasper: Nemci pa plačujejo večino davkov!) Ne govorite o davkih! Slovani tudi plačujejo davke. Kdo plača večino najvažnejših davkov, krvnega davka? Slovani so to. In kar se tiče ostalih davkov, ne plačujejo Nemci razmeroma nič več davkov, kakor Slovani. Vidite, gospoda moja, kako težko je končati, ko gotovi gospodje tega ne pripuste.

Vkljub tej pretežni slovenski večini so mogoče razmere, kakor sem jih baš našel, in vsak dan lahko zremo sramotno dejstvo, da so na ministrski klopi dobili prostora med 13 izvoljenci samo 4 Slovani. (Poslanec dr. Schreiner: Danes pa ni nobenega tu!) Danes slučajno res ni nobenega tu, a bodo že se prišli, da si bomo mogli to živo predočiti.

Da so razmere take, je krivo samo to, da doslej nismo razumeli postaviti se proti nemški solidarnosti slovenske vzajemnosti. Ali se nam ne bodo vendar enkrat odprle oči? Skrajni čas je že, zato kličem čislanim gospodom tovarišem iz slovenskega tabora besede pesnikove: Bodite složni, složni, složni! (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje. Govorniku čestitajo).

Glasovi iz Idrije.

Našim ognjegascem bi priporočali v vzgled češke tovariše, ki so sklenili, da se ne bodo udeleževali nobenih cerkvenih priredb. Požarna bramba ima ves drugačen namen kakor pa delati štafazo tej ali oni cerkvi!

»Napreju« ni vseh, da so se nekateri narodnjaki, med njimi g. župan, udeležili veselice ognjegascv v Godoviču, kjerse je blagoslovila brizgalna. Če so Godovičani mislili, da bodo z blagoslovljeno brizgalno lažje gasili v slučaju potrebe, je to njihova stvar; vsekako je blagoslovljenje pripisati dobremu razmerju, ki vlada med sicer naprednimi vlašani in njihovim župnikom; idrijski narodnjaki pa smo na tem blagoslovljenju popolnoma nedolžni in se nas je večina udeležila veselice še-le po tem, ko je bila brizgalna že blagoslovljena. Naj »Naprejev« urednik raje enkrat revidira kake procesijo, bode videl koliko sodrugov koraka pod cerkvenimi zastavami. Sicer pa upoštevamo njegov namen: v boju proti klerikalizmu bodimo dosledni tudi v malenkostih. Samo želimo, da ne gleda le na naše vrste!

Godbeno društvo priredi v nedeljo, dne 28. t. m. takoj po tomboli javen koncert na vrtu gostilne pri »Črnem orlu«. Vstopnina 20 vin. za osebo. — Drugo nedeljo, to je dne 5. prihodnjega meseca pa priredi isto društvo izlet v Koševnik. Odhod iz Idrije ravno opoldan. Vstopnina h koncertu prosta.

Glasovi z Jesenic.

Nadoficijalu Kollerju, ki službuje kot postajenačelnik na jeseniškem kolodvoru, se še do danes ni skrivil las na glavi, dasi je bil radi pretepa obsojen na tri dni zapora, ozirom 60 K globe. Vemo, da je Koller prirastel na sree ministru Derchatti, kakor je sam izjavil napram slovenskemu poslancu, ki ga je podrezal radi Kollerja, toda to še ni vzrok, da bi smel uradnik v svoji

dostil, »jaz pa sem učenik, pa jim rečem: pojditte po svetu med vse narode in v vse vetrove.« Zamejale se je v dno svoje duše, spustil se v orjaški korak, z desnico pa potresal žep, da je zvenkljalo korak za korakom, da je slišalo njegovo uho, kakor da hodi Jure za vojaškim mirozovom, kjer ne ropočajo bobni, ampak zvoni samo srebro svoj prelepi ritem.

Pa ni dolgo bobnal, kajti v nosnice mu je bil udaril preprijeten vonj po pečenki in predno je Jure še mogel resnobno preudariti, kako in kaj, so se njegove noge že preloži-le čez prag in se udobno razpoložile pod mizo, na kateri je bil pisan prt, kakor je to Jure opazil ves začuden na tem, kdaj se je vse to pripetilo njemu, ki resnično ni imel namena, sesti za mizo, marveč se mu je čisto resnično zdelo, da to pot shrani svojih dvanajstero aposteljev v tistem lončenem prašičku na svoji pisalni mizi. »Ej, saj je eden tako in tako malopridnež, ki bi me izdal, še predno bi petlini trikrat zapeli,« je vzdihnil in ker se je pred njim že kadila nadevana pečenka, ali si je mogel drugače, nego da jo je počasi jel spuščati v najglobljo globino svoje notranjosti, tako globoko, da se je mogla tudi njegova duša obližniti ob njo. — Tako je bil storjen začetek

stare pesmi in ko se je izza Golovca dvignilo solnce in so petlini zapeli, se je Jure sam samecat znašel pred pragom kavarne, in je z gnevom v sreč opazil, da se kavarna zapira. Potegnil je krepek vzdih iz najgloblje kotiča svojih pljuč in ga izpuštil v megleni jutranji zrak, da je revež vztrepetal in zaječal. »Ali nisem rekel, da me bodo izdali, predno zapoje petlini!« — Zasukalo se mu je v glavi in zasukalo se mu je na peti. »Nič ni res, da je megla na polju, le v moji glavi je megleno. Praznik je in zato se spodobi. Seveda se spodobi, da pojdem na livade in s ptički zapojem slavo preljubemu bogu, ki mi je vzel, kar mi je dal. Jure, kar pojdiva,« si je namignil in jo je ubral proti Igu.

Dolga je izanska cesta ali dolga je bila tudi Juretova misel, dolga in lepa, pa samo ena: spodobi se, da pojdem na livade in pojem s ptičkami. Vso dolgo pot ni videl ne na levo ne na desno, kajti gledal je samo vase, v svojo dušo in na tisto dolgo misel, ki se je po dnu njegove duše vijugala kakor prelepa kača in blestela zdaj v tej zdaj v oni barvi.

Hotil je po cesti, ob senožetih in potokih in naenkrat se je znašel v čisto neznani krajini. Dolga tesen se je vlekla pred njim, vodopadi in sla-

povi so bobneli na desni in na levi in lepo je bilo hoditi po njej. Jure je koračil dalje, same so ga nosile noge, kajti on jih ni prestavljal, ni videl nič, ni slišal nič, marveč je mislil in ni se prišel do konca tiste svoje imenitne misli.

Naenkrat pa se je ustavil, zapil čil kazalec v nosnico in začel s premilim glasom: Drage moje dušice, prelepe moje rožice, kako ste vendar lepe! Jure pa je megljen in vas ne bode gledal, ker mu lezejo oči vkup in ker je danes praznik v žepih, Amen. In zleknil se je v travo in zaspal pod Kravimi pečmi.

Ker je njegova tepka molela v zrak, se je solnčni žarek vanjo zapil čil s toliko silo, da se je Juretu zdelo, da je to njegov lastni prst in da torej zopet treba misliti. Zato se je predramil, s palcem odmeril solnčno višino na nebu in prišel do sklepa, da mora biti že precej preko poldneva. Skoro da se je prestrašil, zato se je vzravnil in zaklical na vse pri: »Mati, kosila mi dajte!« In šele ko je odjeknilo, mu je prišlo na misel, da ni doma in da ne bo kosila in nič ni bil zlovoljen vsled tega. Odtrgal si je bilko in jo prežvekal, oči pa so mu plale po rožicah in njegove misli so hodile med njimi semtertja čisto nalahko. Pa čimdalje bolj otož-

nemški nadutosti početi kar bi se mu zljubilo. Ali se bo mar večina prebivalstva pustila izzivati od nemškega uradništva? Ministrstvo naj pošlje Kollerja med njegove »loncmanne«, kjer se bo lahko pretepal kakor mu bo ljubo in drago, slovensko prebivalstvo bi pa bilo proketo neumno, če bi mirno gledalo take ljudi v svoji sredi. Naši poslanci naj vprašajo v državnem zboru železniškega ministra, kako mnenje ima o Kollerju in kaj misli ukreniti, da potem vemo svoje postopanje urediti. Za nas velja le eno: Koller mora z Jesenic in naj smo primorani uporabiti tudi najskrajnejša sredstva — silobrana. Hočemo biti na jasnem, če je res nemškemu uradniku dovoljeno vse, ko je vendar znano, da slovenski uradnik dostikrat kmalu ne bi smel niti — kihniti!

Med železniškimi uslužbenci je nekaj ljudi, ki sicer radi poudarjajo svoje socialno - demokratiško mišljenje, v resnici pa so nacionalni izzivači prve vrste. Še bolj pa jim raste greben, ker se zavedajo, da imajo v postajačelniku Kollerju dobrega zagovornika. Med označenimi izzivači se posebno odlikuje neki »pločojster« **Tratnar**, ki povsod udriha po Slovenceh ter sploh rad kaže svojo nemško oliko napram drugim uslužbencem slovanske narodnosti. Take možakarje si je treba zapomniti, ker čez sedem let vse prav pride!

Revizijo občinskega premoženja je odredil deželni odbor ter v ta namen poslal na Jesenice deželna uradnika dr. Zbašnika in Lindtnerja, ki sta pregledala račune prejšnjih let. Ne vemo sicer natančno, kako mnenje bo dobil deželni odbor o občinskem gospodarstvu na Jesenicah, ali to je gotovo, da ni vse tako, kakor bi moralo biti. Marsikaj bi zaslužilo ugledati beli dan, da ljudstvo izve, kako so izvestni ljudje delali za »blagor« občine v okrožju lastnega žepa. En sam masten račun bi lahko več povedal, kakor cela knjiga, o žepnih globokostih raznih rodoljubov »domačinov«. Seveda: če bi se hotela dati na primer učiteljsvju malenkostna stanarina, bo takoj vse stokalo o prevelikih izdatkih, če pa se poženejo stotaki in tisočari v zrak, potem je vse tiho. Za vinarjem vse joka, velikih tatov pa nihče ne vidi. Radovedni smo, če se bo našel človek, ki bo imel toliko poguma, da bo svoječasn v občinskem odboru spregovoril jasno besedo o jeseniškem gospodarstvu!

Solsko vprašanje je bilo na dnevnem redu pri seji svetovalec, ki jo je sklical občinski gerent A. Čebulj pretekli teden. Svetovalec A. Pongratz in P. Rozman sta izjavila, da ni potreba nove paralele na jeseniški šoli in tudi ne nove šole pri Sv. Križu, češ, da naj se poprej sežida nova šola na Savi, da se bo potem videlo število otrok. Tu se vidi zopet tisto premišljeno postopanje nemške stranke, ki hoče iz vsake stvari črpati svoje narodne koristi. Ker se bojijo dveh slovenskih glasov pri bodočih volitvah, zato se ne sme povečati število slovenskih učiteljev na Jesenicah. Na Savo pa mislijo dobiti nemško mislečo učiteljsvo. Motijo se Nemci, če mislijo, da imajo že v zakupu deželni šolski svet. Tudi dr. Eger ne bo mogel v tem oziru pomagati našim Nemcem in naj tudi pije bratovščino s Schwarzem in Kalteneggerjem, ki sta s Fabincem prvega in zadnjega slovenskega učitelja na Jesenicah naravnost tihotapsko obglavila.

Društvo za povzdigo prometa s tujci se je ustanovilo na Jesenicah v nedeljo 21. t. m. Predsednik je gospod A. Schrey.

Nafarhani »Slovenec«. V ponedeljkovi številki je prinesel »Slovenec« pod naslovom »Liberalni konventikel na Jesenicah« poročilo, ki je od konca do kraja zlagano in pisano z namenom denuncirati takratne udeležnike. Shod je bil zaupen in so bili osebno vabljeni pristaši narodno-napredne stranke in slovenske ljudske stranke. Zastopnika obeh slovenskih strank sta govorila v istem smislu, da je uspeh le takrat moč, če bosta protinemsko akcijo podpirali obe slovenski stranki, posebno kar se tiče Jesenic. Uredništvo »Slovenca« je bilo pa tako neumno, da se je pustilo potegniti od nekega pristaša tovarniške nemške stranke, mesto, da bi se informiralo pri svojih lastnih pristaših. Sramota za slovenski list, ki tako neposredno dela Nemcem v prid, pri Slovenceh pa le — zgago.

Dopisi.

Iz Bučke. Naš župnik Kutnar ima pokojnino odmerjeno. To kaže vse. Travnikov noče kositi, zemljišča ni pravilno obdelal, kakor je storil druga leta. Več stvari je tudi razprodal in župnikova služba je bila tudi razpisana do 15. maja. Torej Kutnar, naš župnik, nas zapusti; in

to je kar nam sili pero v roke. Celo knjigo bi o tem lahko napisali, pa naj zadostuje le nekaj stvari. Radovedni smo, kako bode s cerkvenim premoženjem. Ker je Kutnar dober gospodar, precej skop človek, in ni dal brez potrebe groša iz rok, bi po našem mnenju moglo biti precej denarja v cerkveni blagajni. Vsega tega ni nikomur nič znanega; prvi ključar V. ni bil nikdar voljen, pač pa od župnika imenovan. Jeli to postavno? Dotični ključar pa ne zna niti pisati ne brati, kaj da bi šele pogledal oziroma zahteval pogled računov. Le ob novem letu mu župnik izroči račune, on je ponese domov, a doma pokaže natančno svoji hčeri od župnika odločeno mesto za ključarjev podpis, in hči stori par kljuk. V znamenje ključarjevega podpisa. Tako je račun prinesel nekdaž nazaj v župnišče, a župnik mu reče: Jaz bi vam lahko smrtno obsodbo spisal in vi bi si jo sami nevede — podpisali. Drugi ključar S. zna pač pisati in brati, a da bi se predznil v račune pogledati, tega Bog varuj. On je pač zadovoljen, da se sme ključar imenovati, in pa da sme Kutnarju iti na njivo orat. Sedaj pogledjmo, kake dohodke ima naša farna cerkev. Vsako leto se vrši pet velikih letnih sejmov, a vse to kar pride takojimeno vanega »štantgelda«, spravi Kutnar sam; ta za gotovo rečemo, da nese na leto več nego 1000 kron. Že pred 25. leti je bilo to v najemu za 500 K. (priča, ki je pobiral, še živi), a tisti krat ni bilo svinjskega semnja, a taksa je bila za polovico cenejša kot danes. Sedeži v cerkvi nesó gotovo več nego 1000 kron, saj mora vsaka ženska od 6—8 kron plačati vsako leto za sedež, če hoče sedeti v cerkvi. Od zvonjenja mrličev se plača od treh zvonov povprečno nekako 6 K. a od velikega zvona samega 6 krone. Koliko neso razni »ofric«, razne »pušice«, katerih je pa več v cerkvi. Vsega tega se precej nabere. Kaj bi se ne. Ljudje hodijo na spoved od Semica, Metlike, Novega mesta, Trebnjega, Sevnice, Kostanjevice itd., in ti gotovo mnogo darujejo, pa to vsak dan, po cele trume. Gotovo ima, ali vsaj imeti bi morala naša cerkev že precej polno blagajno. In če bi bili ključarji natančni močje, bi vsaj vedeli nekaj, koliko, ali vsaj če je kaj denarja. Tako pa bode župnik šel in nam mogoče pusti prazno blagajno. S tem bode seveda ključarjema oči odprli. Zapustil bode za naslednika gole stene in prazno bismo; on bode pa odnesel od tu vse, kar smo si bučenski farani v teku 30 let profitirali, kajti vse to je izginilo. In ponosno lahko danes reče župnik Kutnar: Vam je Bog dal, jaz sem pa spravil; pa jaz imam zvrhan žep, vi Bučkanje pa praznega. Ako bi kdo vprašal: kdaj bode šel župnik, odgovorimo le toliko, da čaka novih občinskih volitev. Da se te danes izvršijo, Nace nas že jutri pusti, a teh vražjih volitev pa le noče biti in najbrže, da bode sv. Mihel z vago prišel preje klerikalno modrost vagat, nego bodo volitve; Kutnarja pri nas pa gotovo ne bode natisti čas, da bi nam zmešnjavo delal. Zakaj vse smo mu prestrigli, klerikalni »štrike« in peroti, in odbornik ne bode več, pa magari se postavi desetkrat na glavo. One oblasti pa, katere imajo pri cerkvenem premoženju kaj besede, opominjamo, naj stvar pregledajo, kaj je župnik tekom časa prejel in kaj bode pri odhodu pustil. Danes smo par besedi o Kutnarju pisali, prihodnjiki hočemo pa še nekoga drugega, ki nosi tudi dolgo suknjo, pokrtačiti, kajti polno ima masla na glavi, a vedno nam sili na sonce. Na svidenje tedaj — ali pa mir, kajti mi se dražiti ne damo, baharija vašega mezinca danes ne velja več.

Državni zbor.

Dunaj, 26. junija. Zadnja proračunska seja je bila zopet zelo dolga in viharina. Treba je bilo zopet ponočne seje. Zadnji govornik v proračunski debati je dovršil svoja izvajanja šele ob 4. uri popoldne, narkar se je začel razpravljati o stvarnih popravkih, kar je zopet trajalo cele štiri ure. Potem se je začelo glasovanje, ki je bilo zelo komplicirano, ker so socialni demokrati zahtevali za dva svoja minoritetna predloga glasovanje po imenih. Tudi o znani Schmidovi resoluciji glede židovskih dijakov se je zahtevalo poimensko glasovanje. V pozni ponočni uri je začela zbornica razpravljati o finančnem zakonu. Pri tem je bilo četrtič treba poimenskega glasovanja, ker so socialni demokrati zahtevali, naj se davek na sladkor zniža. V naslednjem je pregled seje pozno v noč.

V začetku seje so nemški poslanci vseh treh glavnih strank podali tri interpelacije zaradi zadnjih dogodkov na graškem vseučilišču. Poslanec Gostinčar je interpeliral trgovskega ministra zaradi zgradbe poštnega poslopja v Idriji. — V proračunski debati sta govorila zanimivejšje poslanca Riese in Da-

szynski. Za glavna govornika sta bila izvoljena poslanca Steiner (pro) in Muchitsch (contra). — Prirazpravljanju o stvarnih popravkih je znani grof Sternberg prodajal svoje najnovejše katoličanstvo ter imenoval socialno - demokratične poslance bojazljivce, ker so kritikovali nekatere malovredne duhovnike. Na to nečuvno izzivanje so socialni demokrati od vseh strani naskočili in obkolili Sternberga med strahovitim krikom. Situacija je bila skrajno nevarna. Ako bi ne bili branili Sternberga krščanski socialisti, a razjarjene socialne demokrate mirili in državali lastni hladnokrvnejši tovariši, bil bi Sternberg brezdomno strašno tepen. Neki socialni demokrat mu je hotel vreči velik stol na glavo, a ga je v zadnjem hipu zgrabil za roko tovariš. Istotako je neki stenograf iztrgal grofu težko kovinsko uro iz rok, ki jo je hotel vreči v poslanca Seligerja. Vihar je trajal skoraj četrt ure ter je bil končno predsednik primoran zaključiti sejo. Ker pa je tudi potem, ko se je seja zopet otvorila, grof Sternberg sirovo žalil socialne demokrate, so ga ti med ploskanjem galerije bombardirali s kepami papirja in protokoli. Potem so se spoprijeli še krščanski socialisti in socialni demokrati. Končno je predsednik le odvzel Sternbergu besedo ter obžaloval dogodke. Grof Sternberg je kakor divji skočil proti predsedniku, mu grozil s pestjo ter kričal: »To mi boste poplačali! To vam bo drago hodilo! Vam že pokazem!« Med tem je prišel poslanec Wolf v zbornico, in ko so mu tovariši povedali, da je Sternberg užalil poslanca Sommerja, se je začel tresti razburjenja ter je planil proti Sternbergu. Z velikim trudom so ga tovariši zadržali in pomirili. — Pri glasovanju sta bila odklonjena minoritetna predloga glede znižanja cene na sol in glede ertanja dispozičijskega fonda. Tudi predlog poslanca dr. Ellenboga, naj se porabi 20 milijonov za izboljšanje plač železniškim uslužbencem, je bil odklonjen pri poimenskem glasovanju, dasi le z devetimi glasovi večine. Schmidova resolucija, naj se določi v odstotkih, koliko Židov sme obiskovati srednje in visoke šole, je bila odklonjena z 205 glasovi proti 162 glasom. — Sprejeta pa je bila s 5 glasovi večine Wolfova resolucija, naj se umetniška akademija v Pragi razdeli v češko in nemško sekcijo. Poslanca Masaryk in Drtina sta glasovala z nemškimi strankami, dočim so češki socialni demokrati obsedeli. Zopet je nastal tak vihar, da se je morala seja prekiniti. — Potem je bila sprejeta še Malikova resolucija glede podraževanja južne železnice; nato se je pričelo drugo branje finančnega zakona. (O koncu seje pride brzojavno poročilo).

Gosposka zbornica.

Dunaj, 26. junija. Gosposka zbornica je imela danes kratko sejo, v kateri se je najprej izročil predlog glede reforme kmetijskega kredita posebni komisiji. Potem se je brez debate sprejela pogodba svetovne pošte, kakor tudi zakon o oprostitvi kolka za ustanove povodom cesarjevega jubileja. Član dr. Matuš je v posebni interpelaciji pozival vlado, naj z vsemi razpoložljivimi sredstvi čim najhitreje izvede ravnopravnost obeh deželnih jezikov, posebno v deželah, kjer žive Čehi in Nemci skupno.

Brez nemške milosti ni enakopravnosti!

Dunaj, 26. junija. Ker se je razglasilo, da sta bila dva zastopnika Šustersičevega kluba pri ministrskem predsedniku zaradi priprave jezikovnega zakona za planinske dežele, so hoteli nemški poslanci, med njimi Marekhl in Dobernig, k ministrskemu predsedniku protestirati in pripovedovat o strašnem razburjenju v nemških krogih. Baron Beck je izjavil, da sta res bila pri njem dva slovenska poslanca, toda o kakšnem jezikovnem zakonu se pri tem ni niti z besedico omenilo. Sploh je izvedel šele iz časopisov, da pripravljajo jugoslovanski klub neko tako akcijo. Slovesno pa je pristavil, da vztraja pri svoji oblubi, ki jo je dal svoječasn Dobernigu, da se ničesar ne zgodi brez nemških poslancev.

Strahovlada v Perziji.

London, 26. junija. Zapiranje poslancev in meščanov, nagle sodbe in ropanje po mestu se nadaljujejo. Prebivalstvo je v groznem strahu. Poslaništva so prenapolnjena z beguni. Finančni minister in štirje ugledni poslanci so pribežali v italijansko poslaništvo, ker jih nemški poslanik ni hotel sprejeti. — Na celi črti so dobili reakcionarji oblast. So-proga princa Cahirja, šahova teta, se je zabodla, ko so ji razrušili hišo. Včeraj je vojaštvo razrušilo tudi hišo guvernerja Rešu, ker je nekdo iz njegove hiše streljal na vojake. Celo noč so pokale puške, in jutraj so ležali po vseh ulicah mrličji.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 26. junija. Vlada stranka je sklenila, da vztraja pri kandidaturi Velimiroviča za ministrskega predsednika. Kriza se reši v ponedeljek. — Kralj je pozval brzojavno iz Rima poslanika dr. Milovanicia, da prevzame ministrstvo zunanjih del. Tudi Milosavljević se pokliče v novo ministrstvo. S tem se ugodi zahtevam opozicije.

Nasilstva grških vstašev v Macedoniji.

Carigrad, 26. junija. Nasilstva Grkov proti Kucovlahom v Macedoniji so se zadnje čase podvojila. Rumunska vlada je zaradi tega opotavano in resno opozarjala turško vlado. Te dni je bil umorjen neki učenec rumunske trgovinske šole v Solunu. Njegovi starši so dva meseca poprej dobili grozljivo pismo, v katerem se jih je pozivalo, naj sina vzemo iz rumunske šole.

Nemiri v inozemskih kolo-nijah.

Pariz, 26. junija. Na otokih Sumatri, Celebesu in dr. se pripravljajo vstaja domačega prebivalstva. Na Sumatri je na mnogih krajih brzojavna zveza pretrgana. Vstaši skušajo posebno vlake vreči s tira. Na Celebesu je imelo nizozemsko vojaštvo že spopad z vstaši. Štirje vstaši so bili ubiti. V Bataviji so vstaši od okrajnega načelnika zahtevali, naj jim povrne vplačane davke, a ker tega niso dosegli, so načelnika ubili.

Protialkoholni zakon na Angleškem.

London, 26. junija. Še preden je vlada predložila parlamentu zakon proti pijančenju, s katerim zakonom se številni gostilni zelo zmanjša, se je pričela med obrtniki velika gonja proti vladnemu načrtu. Včeraj je bil v tej stvari velik protestni shod, na katerem je posebno Balfour ostro napadal vlado ter imenoval njeno predlogo proti pijančenju nepošteno. Med viharim odobravanjem je bila sprejeta soglasno resolucija proti tozadevnemu zakonu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. junija.

Qui trompe-t-on ici? Napredni poslanci so vedno zastopali nazor, da bi bila parcialna uredba jezikovnega vprašanja brez ozira na naš narod prava nesreča za Slovence. To stališče je izborni v različnih govorih zastopal bivši poslanec dr. Ferjančič, in to stališče zastopa tudi dvorni svetnik dr. Ploj, ki je v teh zadevah gotovo prva kapaciteta med jugoslovanskimi poslanci. Čim je vlada naznanila, da pripravljajo jezikovni zakon za Češko, se je dr. Ploj s hvalevredno vnemo in spretnostjo zavzel za to, da se mora obenem rešiti jezikovno vprašanje tudi za Slovence. Kakor v prejšnjih letih, tako so tudi sedaj slovenski klerikalci ostentativno kazali uprav činično hladnokrvnost. Jezikovno vprašanje jih ni čisto nič zanimalo, kakor sploh ne narodne krivice, ki jih je vlada storila slovenskemu narodu. Še več. Izrekli so se za vse, kar je vlada zahtevala v korist Nemcev, samo da so se jim Nemci pri volitvah in pri drugih prilikah pokazali hvaležne. Bila je to prava krvava kupčija. Klerikalci so dajali Nemcem narodnostne koncesije, Nemci pa so podpirali klerikalno stranko. Prav nič ne kaže, da bi bilo v tej bratski vzajemnosti, v tej klerikalno - nemški zvezi pod vladno patronanco nastalo kako nesoglasje. Klerikalci in nemškutarji se ljubijo kakor tiste dni, ko so Pročodrimovci glasovali za Kregarja, Gregoriča in Ravniharja. Zdaj pa naenkrat so se klerikalci spomnili — jezikovnega vprašanja, torej tiste zadeve, ki jih ni nikdar zanimala, za katero se niso nikdar vneli in ki jim je v resnici zadnja briga na svetu. Po listih je krožila vest, da pripravljajo klerikalci jezikovni zakon za slovenske dežele in da so izvolili poseben odsek, ki naj to stvar pripravi. Koj na to se je razvedelo, da je ministrski predsednik Beck konferiral s klerikalci in reklo se je, da zaradi jezikovnega zakona, dočim je v resnici Beck s klerikalci samo »glibal« po čim jih dobi za vladne načrte, za katere zdaj Beck in Korytowski lovita in kupujeta glasove. Nemci iz Štajerske in iz Koroške so bili na minuto točno takoj razburjeni. Začeli so kričati, tekli so k Becku in grozili, da vse razbijejo in poženo celo ministrstvo v zrak, če bi vlada hotela Slovence dati kako mrvice pravice. Beck jih je hitro potolažil, češ, da je pač s slovenskimi klerikalci mešetaril, pa zaradi drugih stvari, da slovenski klerikalci niti z besedico niso omenili jezikovnega vprašanja, sicer pa da vlada Slovence ni

česar ne bo dovolila, če s tem ne bodo zadovoljni Nemci. Nato so se »do skrajnosti razburjeni« Nemci zopet pomirili. Kaj je pa zdaj z jezikovnim načrtom, ki ga pripravljajo klerikalci? Beck je klerikalce postavil na laž z njih vestjo, da se je z njimi pogajal zaradi jezikovnega vprašanja. Ta del klerikalnih vesti je torej že padel v vodo. Kaj je pa na drugem delu vesti, na poročilih, da pripravljajo klerikalci načrt jezikovnega zakona, se tudi kmalu izkaže. Sumljiva je ta stvar, skrajno sumljiva. Predvsem že zaradi tega, ker so se klerikalci spomnili jezikovnega vprašanja šele zdaj, ko se bliža konec parlamenta in torej stvar čisto gotovo ne pride več na vrsto. Zakaj se je pa klerikalci niso spomnili prej, ko je bil še čas? Sumljiveje pa jeto, da klerikalci to stvar razobešajo v javnosti. Take zadeve se vendar obdrže tajno in se prikrivajo sovražnikom do zadnjega trenutka. Če bi kak vojskovodja po časopisih razglašal, kako se namerava vojskovati in kaj hoče doseči, bi ga vtaknili v blaznico. Klerikalci so morali vedeti, da bodo Nemci napeli vse sile in se pripravili za vojno, če količnik izvedo za njih namene; vedeti tudi morajo, kake zveze in vplive imajo Nemci. Zakaj so torej stvar obsili na veliki zvon? Čemu so — očitno je, da namenoma — izzvali nemški odpor? Kaj naj vse to pomeni? Qui trompet-on ici?

Občinski svet ljubljanski ima v torek, dne 30. junija ob šestih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Na dnevnem redu javne seje so poročila o pritrditvi novoizvoljenemu odboru »prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva«; o prošnji Franca Hrena za izknjiženje neke služnosti na parc. 97/1, 96/3 in 99/5 kat. obč. Karlovsko predmestje; o računskem sklepu mestnega loterijskega posojila in amortizacijskega zaklada tega posojila za leto 1907; o dopisu mestnega magistrata glede nekaterih popravil in adaptacij v Podturskem gradu; o prošnji umetniškega društva »Lade« za prispevek mestne občine za prireditve umetniške razstave jugoslovanskih slikarjev v Ljubljani; o prošnji »Ljubljanskega učiteljskega društva« za prispevek mestne občine za odposlanstvo delegatov k shodu slovenskih učiteljev v Prago; o dopisu mestnega stavbnega urada glede poprave oporne zidu ob posesti Frančiške Mukove »na Osojah«; o dopisu mestnega magistrata glede ponudeb za zidarska, tesarska, kleparska in krovska dela ter dobavo vezi in železnih nosilcev za zgradbo novega restavracijskega poslopja mesto dosedanje Švicarije; o dopisu mestnega magistrata glede oddaje kanalizacijskih del na Bleiweisovi cesti in v Jenkovih, Japljevih in Ravniharjevih ulicah; o dopisu mestnega magistrata glede naprave ograje ob novem župnišči pri sv. Jakobu; o dopisu upraviteljstva mestne elektrarne glede vpeljanja električne razsvetljave v prostore ljudske in meščanske šole pri Uršulinkah; o računih o porabi dotacije za okrajno šolsko knjižnico za leto 1907/08; o prošnji »Zveze slovenskih zadrug« za prepustitev učnega prostora za c. kr. učno delavnico za plehtarstvo; o nasvetu kuratorija mestne višje dekliske šole, da je na mestnem dekliskem liceju sistemizovati učno mesto za prirodois, matematiko in fiziko; o nasvetu kuratorija mestne višje dekliske šole, da je na tem zavodu uvesti poduk iz slovenske stenografije; o ugovoru reklamnega podjetja Alojzija Smoleta proti prepovedi neke vrste reklame od strani mestnega magistrata; o računskem sklepu mestne klavnice za leto 1907; o računskem sklepu mestnega vodovoda za leto 1907; o prošnji nekaterih posestnikov ob Dolenjski cesti za podaljšanje vodovoda do njihove posesti. Samostalni predlog občinskega svetovaleca Antona Likozarja v zadevi ljudskega šolstva ljubljanskega. Na dnevnem redu tajne seje so poročila nekega policijskega uslužbenca za vštete izven mestne službe prebitih let v pokojnino; o prošnji vdove nekega mestnega uslužbenca za nadaljnje prejemanje miloščine; o prošnji neke mestne otroške vrtnarice za bolniško podporo; o prošnji nekega šolskega sluga za bolniško podporo; o prošnji nekega uslužbenca za nagrado; o prošnji Ivana Zajca za razširjenje starinarske koncesije; o prošnji Stefana Koritnika za podelitev izvoščevske koncesije; o prošnji Roze Tillove in Otona Windeisa za knjižotransko koncesijo; o prošnji Alberta Derganca za koncesijo za posredovanje služb; o prošnji Neže Klembasove za gostilniško koncesijo; o prošnji Ivana Hrena za prenos gostilniške koncesije; poročilo o treh disciplinarnih zadevah.

Uradna budalost. Logaško okrajno glavarstvo je izdalo naslednji odlok: Načelnikstvu okrajne bolniške blagajne v Dolenjem Logatcu. C. kr. deželna vlada v Ljubljani je glasom ukaza z dne 7. maja t. l. št. 653

na podlagi § 66. zakona z dne 30. marca 1888 drž. zak. št. 33 razsodila, da okrajna bolniška blagajna logaška ni dolžna plačati splošni javni deželni bolnici v Ljubljani stroškov v znesku 36 K 10 v, ki so narasli navedeni deželni bolnici za oskrbovanje Janeza Selana v času 22. avgusta do 9. septembra 1907. Ta razsodba se opira na naslednje razloge: Po vršnih poizvedbah je bil Janez Selan neposredno predno se je podal v deželno bolnico in sicer okoli od 1. junija 1907 naprej kot dninar, koscevslužbi pri zemljiškem posestniku Jakobu Siherlju v Dol. Planini, ker je tam tu pa tam pri deževnem vremenu popravljal orodje. Tesarskega mojstra z imenom in priimkom Janez Primožič pa v Planini sploh ni. Po svojem popreju gori omenjenemu popravilu je bil Siherl ud okrajne bolniške blagajne (? najbrž ni bil Selan ud okrajne bolniške blagajne), zatorej se ne more ono primorati, plačati gori navedene oskrbovalne stroške. Zoper to razsodbo je prost... priziv na e. kr. ministrstvo za notranje stvari. Ta priziv pa bi se moral vložiti pri e. kr. deželni vladi v Ljubljani v 14 dneh računši od dneva, ki sledi dnevu vročitve te razsodbe. O tem se obvešča načelnstvo okrajne bolniške blagajne logaške v Dol. Logatcu vsled ukaza e. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 7. t. m. št. 7653. C. kr. okrajno glavarstvo v Logatcu, dne 11. maja 1908. Podpis sr. (menda Ekel). — Kdo razume to? Nič. Tudi okrajni glavar Ekel ne, Ta odlok je navadna oslarija, ter kaže, da se jim pri okrajnem glavarstvu v Logatcu ne ljubi misliti, kaj pišejo in podpišejo. Ta odlok je najboljša ilustracija naše politične uprave. Tako kot v Logatcu se dela tudi pri dež. vladi. Nič ne misli, vsak se ravna po načelu: saj je vse eno. In takim ljudem so izročeni najvažnejši ljudski interesi!

Shod slovenskega naprednega dijaštva v Pragi. V četrtek je bila otvoritev tega shoda v »staromestni vadnici«. Otvoril je shod in ga toplo pozdravil župan praški dr. Groš. Predsednik zveze češkega dijaštva Torzický je pozdravil vse udeležnike shoda. Potem so sporočili pozdrave shodu Čeh Tižek, Rus Efimovskij, Ukrajinec Struk, Poljak Sececsny, Belorus Obuhovskij, Slovak Pavlu, Hrvat Novak, Srb Vidović, Slovenec Pučnik, Bolgar Lukaš in lužiški Srb Weng. Govorila sta potem še profesor Ivovskega vseučilišča dr. Kolesa in prof. Tangl iz Krakova. Po prečitanih došlih brzojavah in pismenih pozdravov je shod brzojavno pozdravil oba svoja za gojenje slovenske vzajemnosti velezaslužna protektorja, Adolfa Černega, in prof. Karejeva. Za predsednika shoda je bil izvoljen načelnik zveze češkega dijaštva J. T. Torzický, podpredsedniki pa so načelniki posamičnih narodnostnih sekcij, med njimi Slovenec Pučnik. Praško prebivalstvo je slovenske dijakke sprejelo kar najpresrečneje. Tudi časopisje jim posveča veliko pozornost. Izmed pozdravnih člankov je posebno značilen članek v »Venkovu«. To glasilo češke kmetijske stranke, ki je danes najmočnejša češka stranka, vzklika: Bodi pozdravljena in blagoslovljena ura, ki je rodila spoznanje, da je misel slovenska nerazdružljivo spojena z napredno idejo. Tako je v imenu kmetijske stranke, v imenu kmetov čeških pozdravil »Venkov« napredno dijaštvo.

— **Imenovanje v tržaški policijski službi.** Koncipist Alojzij Keršovan je imenovan za policijskega komisarja.

— **Odlikovanje.** C. kr. kranjski deželni predsednik je podelil nadzorniku južne železnice Jožetu Maziju v Ljubljani z najvišjim pismom od dne 18. avgusta 1908 ustanovljeno častno medaljo za 40letno zvesto službovanje. — Isto odlikovanje je prejel rudar Ferd. Brus v Sp. Idriji in strojni čuvaj Andr. Podobnik v Idriji. — Predstojnik računskega oddelka pri gozdarskem ravnateljstvu v Gorici Iv. Pirjevec je dobil povod dom vpokojitve naslov računskega ravnatelja.

— **Iz železniške službe.** Za revidenta pri južni železnici sta imenovana Juri Dobovišek, adjunkt v Račjem, in Alojz Randl, adjunkt na Grobelnem; za provizorične asistente sta imenovana aspiranta Ivan Raglič v Račjem in Ernest Škerlj v Poljčanah.

Osušenje ljubljanskega barja. Predvčeršnjim in včeraj je imela komisija za osušenje barja važna posvetovanja. V komisiji so dvorni svetnik Markus kot zastopnik ministrstva, stavbni nadsvetnik Böltz kot zastopnik dež. vlade, stavbni nadsvetnik Klinar kot zastopnik dež. odbora, nadinženir Sbrizaj kot zastopnik glavnega močvirskoga odbora in inženir Prelovšek kot zastopnik mestne občine ljubljanske. Dalje sta v odboru deželnovladni svetnik Lashan in dež. nadsvetnik Zamida. Stavbni vodja je nadsvetnik Pavlin. Komisija za osušenje barja je skleni-

la, da se začne takoj z zgradbo jezusa zatvornicami pri Gruberjevem kanalu, katero delo mora biti gotovo v dveh mesecih.

Svoje 70letnice bo praznoval dne 6. julija dvorni svetnik vseučiliški profesor dr. Vatroslav Jagić. Njegovi čestilci, prijatelji in učenci mu v izraz zahvale izročijo zbornik znanstvenih spisov. Slavnost se bo omejila na okoli krog čestilcev.

Iz Sarajeva. Naš rojak inženir Pavel Kobler, adjunkt pri bos. hercegov. drž. železnici v Sarajevu je imenovan strojnim komisarjem istotam.

Klerikalna morala. Iz ilirskobistriškega okraja se nam piše: Kdor pozna in čita dopise v »Slov. Narodu« iz našega okraja, je opazil, da smo se skrbno izogibali osebnih napadov. Narediti smo hoteli konec osebnosti; parola naša je bila bojevati se z odprtim vizirjem. Ne tako od nam nasprotni klerikalne strani. V vsaki sobotni številki »Slovenca« mrgoli nesramnih, — a predvsem izmišljenih — dopisov iz Trnovca. Napade, za katere bi se dopisnika lahko pozvalo pred sodišče, pa sprejema »Domoljub«. Tu lahko sramoti, obrekuje in zasmejuje poštene ljudi; saj tožiti ga itak ne moreš, ker dr. Žitnik je urednik tega revolver-žurnala, ki štiti s svojo poslansko imuniteto »Domoljubove« infamije. Vse dopise iz Trnovca pošilja v »Slovenca« in »Domoljuba« pa izključno neki France vulgo Plehki. Slovniško pisati fante seveda ne zna, zato mu v Trnovem klerikalna gospoda dopise slovniško popravlja in potem romajo zlobni napadi v »Slovenca«, bolj nevarni pa v »Domoljuba«. Pred meseci je pisal g. Štefe, v Trnovu: Prosim opustite za sedaj (prosim: za sedaj, je pisal g. Štefe, torej naravnost odobruje osebne napade) osebne napade, imamo čez 10 tožb radi razžaljenja časti! Gosp. Štefe je bil torej že tistikrat dobro prepričan, da se mu iz Trnovca pošiljajo samo izmišljotine in nesramni napadi, vendar jih je do danes z velikim veseljem objavljali. Sedaj, ko se je od klerikalne strani najhujša gnojica vtila na napredne kroge, prišla je zamotana afera na dan, afera, ki smrdljivo gnojico medse nazaj tja od koder je prišla, na znane klerikalce; predvsem na Plehkega samega! Kako z veseljem je pograbil France vsako oglodano kost, ter jo kot pristen klerikalec hitro objavil v »Slovenca« ali »Domoljuba«. Prepričani smo pa, da svojih doživljajev ne bode priobčil, in zato smo mi tako prosti, da javnosti predstavimo glavnega dopisnika iz »Reške doline«, in Notranjskega in iz »Trnovca« v pravi luči. »Slovenca« in »Domoljuba« pa čestitamo nad takim dopisnikom! — Kakor znano imajo šolske sestre »De Notre Dame« svoj samostan združen z osemrazrednico v Trnovem. V tem samostanu je mnogo fletnih, mladih punčk, kaj čuda, da so te lepe naravne stvarce zmešale glavo »žurnalistu«, ki dopisuje »Slovenca« in »Domoljuba«. Ker vso pošto dobe nune v roke, izmišljala si je prebrisana butica res drzno nakano. Ljubavna pisma je oddajal malim šolaricam in te so nehote rufinajne — saj pismo — med večjimi dekleti in med katoliškim žurnalizmom. Pripetilo se pa je, da se je dekle gosp. G. vračujoč se z očetom iz počitnice zakasnilo in vrata samostana našla zaprta! Gosp. G., peljal je dekleta k svojem prijatelju Zajcu, kjer je deklica prenočila. Drugo jutro je seveda šla deklica v samostan. Ljubi Bog, pa je podelil G. Zajcu nekako pred 18 leti zalega krepkega fanta. Ko je dopisnik »Slovenca« in »Domoljuba« izvedel, da je dekle prenočilo pri očetu tega fanta, zgrabila ga je sveta jeza in tej sveti jezi in v svoji grozni zaljubljenosti je pisal vodstvu samostana grdo, jako grdo pismo. Celo noč je bila punčka z 18letnim fantom — in oh, kaj je vse še bilo — a on, prvi klerikalni petelin ni bil ničesar deležen. Take in enake nesposobnosti je pisal samostanu. Revno dekle, ki je pri očetovem prijatelju prenočilo, si pač ni mislilo, kako črni oblaki se nad njeno nedolžno glavo zbirajo. Prednica samostana pokliče dekle k sebi, prebere jej pismo, ter jo pri sebi spodi iz samostana. Nič ni hasnilo tarnanje ubogega dekleta, da je nedolžna, da je vse infamna laž, kar je pisal katoliški žurnalizem; tudi gosp. Zajc, odličen pristav klerikalne stranke, ni mogel ničesar doseči. Samostansko vodstvo je raje verjelo denuncijantu, ki je iz grde ljubosumnosti, iz gole zavisti pisal zlobno pismo. Vodstvo je bilo seveda končno prisiljeno, deklico v samostan nazaj vzeti. Gosp. G. pa svetujemo, naj ukrene pri sodišču potrebne korake. Končno par besed na prisadele kroge. Vodstvo samostana »De Notre Dame« je vedelo, da prihajajo ljubavna pisma v samostan. Opozorilo se je samostanskega kateheta na to dejstvo, a vse zaman. Katehet je dobro vedel, da 21letni pobalin, svetost pristav S. L. S., v samostan dekletom dopisuje; ker pa se ni upal nameriti se

udenemu »žurnalistu« »Slovenca« in »Domoljuba«, je raje molčal. Tudi trnovski dekan dr. Kršinič je vedel natanko, kaj se počenja v samostanu, pa je seveda, da se znanemu denuncijantu ne skrivi las — tudi molčal! Tako je nazadnje sam v nastavljeni past padel. Ne opisovali bi tega dogodka tako natančno; samo dolžnost, pokazati širni javnosti, s kakimi elementi se imamo boriti, pristila nas je v to. »Slovenca« in »Domoljuba«, pa čestitamo na tako izbornih poročevalcih.

— **Nemika nestrpnost.** Da bi mogel objaviti svoje najnovejše matematično astronomično delo, ki bi obsegalo kakih deset tiskanih pol, zaprosil je prof. Vodušek ravnateljstvo Kranjske hranilnice denarne podpore, a to je njegovo prošnjo zavrnilo. Dasi je delo kot dodatek in zaključek njegovih astronomskih raziskavanj v nemškem jeziku pisano in zanimive vsebine, n. pr. solnčni in lunini mrakovi, kako se računijo in kje povsod se vidijo, temeljne točke zemljinega in luninega gibanja, n. p. ploškanost zemlje, določena po nihalnem gibanju, časovizirava, razmotrivanje povprečnega števila itd., vendar ni našlo milosti pri teh gospodih, katerih večina je vsenemška in katerim je za vedo in znanost teliko kolikor za lanski sneg, politična gonja pa največji sport; da jih ni sram! Taisto prošnjo je že več ko pred enim letom odbilo naučno ministrstvo na podlagi neke presoje njegovih prejšnjih že natisnjenih astron. spisov, ki je je prošnji bil priložil. To presojo je napravil nek dunajski astronom, star Voduškov nasprotnik, šulverinovce, ki sovražijo Slovence sploh, prof. Voduška pa še posebej radi tega, ker je svojo pot hodil in ni hotel v njegov rog trobiti. Dasi je prof. Vodušek, izročujoč prošnjo, izrečno dostavil, naj se nikar ne dajo njegovi spisi temu astronomu v roke, ker bi bili tako a priori pokopani, se je to vendar zgodilo. Ta presojevalec je oddal svoj votum v tem smislu, da je pisatelj diletant, katerega spisev ni vredno podpirati. Drž. poslanec g. Ivan Hribar, ki je bil naprošen zastopati zadevo v ministrstvu, je to vse, kar so mu tam povedali, verjel in se nadalje ni potegnil za prof. Voduška. Tako je cela stvar padla v vodo, profesor pa, ki je v svojih spisih razvozljal najtežavnejše probleme, o katerih se je mislilo, da se ne dajo rešiti, sedi na suhem. Habeant sua fata libelli.

— **Razstava c. kr. pletarske šole v Radovljici.** Iz Radovljice se nam piše: V ponedeljkovi številki »Slovenca« se je pod to firmo prav neotesano zaleteli »pisatelj« Iv. Fajdiga v deželne poslanca in župana dr. J. Vilfana, češ, zakaj se ni udeležil otvoritve one razstave. Stvar je tale: Kakor znano, je umrl pretečeni teden znani kamniški kremen-rodoljub Fajdiga, čigar pogreb je bil v nedeljo, dne 21. t. m. Župan dr. J. Vilfan je pohitel ta dan v Kamnik, da skaže temu možu poštenjaku zadnji čin pijeteta. A v zahvalo za ta človekoljubni čin se pa znajde sedaj človek v osebi pokojnikovega brata, človeka, ki je največ kriv, da je pokojnika spravil skoro na rob gmotnega propada ter obmetava pokojnikove čestilce s psovskimi, kakršnih je zmožen le tak človek, kateremu je hipna psevdoslava več kakor pa lastni brat. Župan dr. J. Vilfan je za ta slučaj tudi pooblastil G. O. Homana in g. Sartorija, da ga zastopata v imenu mesta pri omenjeni otvoritvi. — Da pa tudi širša javnost zve, od kdaj datira taka jeza »nadzornika« Iv. Fajdige napram županu dr. J. Vilfanu, sledeče: Občinski zastop radovljiskega mesta je dovolil c. kr. pletarski šoli v Radovljici 100 K, a poseojilnica, ki ji načeluje slučajno g. dr. J. Vilfan, je tudi dovolila 200 K, toda oba zavoda sta pripravljena izplačati ta znesek le tedaj, ako se v lokalni odbor sprejmeta zastopnika občine in poseojilnice. Ta podpora bi potem ostala stalna. Da je pa zahteva tako mestne občine, kakor tudi poseojilnice umestna, nam bo pa »pletarski nadzornik« Iv. Fajdiga menda prav dal, ako ima še kaj spomina (!) na svoje nekdanje delovanje. Capito! — Sicer svetujemo lordu Iv. Fajdigi: miruj in veseli se svojega dostojanstva pri c. kr. pletarni — dokler ga še uživaš. — Pomilujemo pa g. L. Patika, ki se je tako slepo vdal sladkim besedam »nadzornika« Iv. Fajdige.

Iz Preserja. Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu. Poštne razmere v Preserju so take, da bi bil skrajni čas, da se odpravijo. Upravitelj M. Mravljec se je že jeseni l. 1907 pri sodišču na Vrhniki in Ljubljani dokazal toliko nereda in malomarnosti, da je jako čudno, da je ni slavná direkcija premestila ali jo kako drugače kanovala. Mislil bi kdo, da bo Mravljec po

razsodbi sodišča bolje upravljal pošto — a ostalo je pri starem. Šla sta še potem ona in njen mož — kateri je samo pismonoša in neisprašan, pa tudi ni več poštarški službi, pa jo vendar navadno sam upravlja — oba za cel dan v Ljubljano; pošto je pa odpravil občinski sluga. Med uradnimi urami večkrat ni nikogar na pošti; stranke pa čakajo. Večkrat je urad prepozno odprt in prekmalu zaprt. Upraviteljice sploh večkrat ni doma. — Dne 15. junija 1908 je iz Trsta bilo poslanih na tuk. posestnika 1100 K. Nakaznice so prišle na pošto v Preserje 16. junija 1908. Dasi ta posestnik vsak dan pošlje svojega otroka na pošto, je mož upraviteljice šele na izrečno zahtevo vročil nakaznice dne 19. junija 1908. Denarja pa še ta dan ni dobil, šele pozneje. Denar je nujno potreboval, ker je šel 21. junija po kupčiji. Zakaj ni upraviteljica, če ni bilo denarja na pošti, takoj pisala ponj, da bi dotičnik že 17. ali vsaj 18. ali 19. junija denar prejel. Dotični posestnik se je upravičeno jezil in naznanil stvar poštni direkciji. Vprašamo, ali bo slavná direkcija še nadalje trpela, da se take nerednosti uganjajo na tuk. pošti?! Ali ni že skrajni čas, da se take razmere odpravijo in da se nam pošlje upraviteljico, ki bo redno upravljala pošto, da ne bo vednih pritožb, od strani občinstva. Upamo in pričakujemo, da bo slavná direkcija čimpreje uredila razmere na tuk. pošti.

V vročih dneh. Solnce pali in že in po celi deželi je taka suša, da je groza in so v nevarnosti vsi poljski nasadi. Zeljno gledajo ljudje po obnebu in zasledujejo vsak oblak, če prinese blagodejega dežja. A nič! Komaj se pa začne nebo nekoliko oblačiti, že pridejo vetrovi, razženo oblake, vse se zjasni in solnce zopet požiga neusmiljeno, da pod njegovimi žarki vse gineva. O procesijah za dež pa se še nič ne čuje. Naše dobro verno ljudstvo hodi tudi za kratak čas za procesijami in bi gotovo tudi sedaj v silnih trumah prišlo in bi zdaj veliko gorečnostjo molilo za dež. A procesije ni. Zakaj? Ker barometer še ne obeta, da bi procesija kaj pomagala in da bi molitvice kaj zalegle. Procesije bi prišle ob ugled in ob zupanje, če bi nič ne pomagale in zato jih še ni. Če bo pa barometer začel tako padati, da bo dež zagotovljen, tedaj smo pa lahko prepričani, da se bo p. n. »Gaspudom« s procesijami silno mudilo.

Kumulativno ali skupno pobiranje doklad pri davčnih uradih. Po sedanjih naredbah se pobirajo take vrste doklade, ki so različnih odstotkov ali pa ne zadevajo vseh obdačencev enega okraja, popolnoma za sebe ter ločeno od deželnih in okrajnih doklad. Tako pobiranje je pa zelo zamudno in provzročuje davčnim uradom ogromno dela. Da se pa temu deloma odmore in se preobložnim uradom nekoliko breme olajša, je napotilo c. kr. davčnega upravnika Antona Križmana v Kamniku, da je sestavil navodilo, kako naj se vse davčne doklade brez izjeme skupno predpisujejo in pobirajo. Tega navodila se drži in poslučuje iz početka pretečenega leta na poskus, in sicer s posebnim oblastvenim dovoljenjem c. kr. davčni urad v Kamniku, ki obseza 39 županstev, torej ravno toliko občinskih skladov, in ta skupni sistem se je tako dobro obnesel, da se je zamogel obširni sklep glavnih knjig in zdaj še odobrenega letnega računa kot v prvi polovici meseca januarja brez vsake difference izvršiti. Ako se namreč vse doklade skupno pobirajo in zaračunajo, odpa-dejo, poleg drugih olajšav, v glavnih knjigah in v dnevnih vse denarne kolone za občinske, zdravstvene, kupčijske in enake doklade in hkratu izginejo tudi nove likvidacijske knjige in vsi mesečni izvešči občinskih in drugih doklad, tako da si večji davčni uradi nad šestdesettisoč računskih točk prihranijo. Mesečna razdelitev vplačanih skupnih vsot na čisti davek in posamezne doklade se izvrši po računskem ključu, kateri je poleg drugih obrazcev v navodilu formuliran in po katerem se vsi dokladi ne glede na mesečni sklep glavnih knjig, v treh do štirih urah izločijo, ne da bi bila na svojem vplačanem deležu država ali pa kakšna občina prikrajšana. Tiskano navodilo se dobi pri sestavitelju za 90 v in se bode članom društva davčnih uradnikov na Kranjskem po vodstvu društva brezplačno doposlalo.

Razvite zastave sloven. pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. Danes sveder ob 9. h bakljada in sere-nada, nato pa na vrtu »Narodnega doma« sestanek. Pri bakljadi in pri sestanku igra »Društvena godba«. Jutri, v nedeljo se točno ob 10. doprigne razvite, ki se bo vršilo na trgu pred »Narodnim domom«, kjer se za to postavi poseben paviljon, po razvitu bo pa slovesen obhod po mestu. Ob eni popoldne je v veliki dvorani »Narodnega doma« banket, ob štirih popoldne pa na vrtu »Na-

rodnega doma« velika ljudska veselica. Marljiv damski odbor je preskrbel za mnogovrstna okrepčila in se bode v zato postavljenih paviljonih prodajalo pecivo, sladoled in točilo šampanjec. Na izbiro bode tudi mnogovrstnih cvetlic itd. Društvo »Ljubljanski Zvon« samo zapoje nekaj zborov, nastopijo pa tudi druga prijavljena društva, tako da se petja ne bo zmanjkalo. Društvena godba« se je oskrbela z množico slovenskih komadov tudi lepo poskočnih, da bodo ljudje, ki imajo urne pete, lahko dosita se naplesali v areni. Cene vinu in pivu bodo navadne, brez poviška. Opozarjamo zavedne narodnjake in sploh vse narodne Slovence, da se v obilem številu udeležijo ljudske veselice, kjer se lahko brezskrbno poveselo po trudopolnem tedenskem delu. Omeniti moramo še, da prispeva na slavo dve koroški slovenski pevski društvi, namreč »Drava« v Glinjah pri Borovljah in »Zvezda« v Hodišah v celovškem okraju. Ker se prvi pevci iz daljnega tužnega Korotana niso ustrašili dolgotrajnega poto v belo Ljubljano, zato tudi ne sme manjkati nobenega slovenskega ljubljancana in okoličana. Torej: jutri vsi v »Narodni dom«.

Zastava sloven. pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. V oknu Čudnovce prodajalnice v Prešernovih ulicah je razstavljena zastava sloven. pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, ki se ima jutri razviti. Načrt zanjo je napravil g. Šaša Santel, profesor v Pazinu in sicer po zahtevah naročnikov. Njegovi sta tudi obe na svilo slikani oljnatii sliki. Ostalo delo je izvršila gđ. Josipina Repše v Ljubljani, poslačeno liro vrhu droga je napravil ljubljanski pasarski mojster g. Leop. Tratnik, drog pa ljubljanski mizar g. Primožič. — Oblika te lepe zastave je manjša nego je običajno, barve pa so kaj lepo ubrane. Napravljena je zastava iz težke svile in z zlatom obrobljena. Eua stran je rdeča, na sredi je oljnata slika, v zelo prikupni krajini predstavljajoča svetišče svobode. Deklica kleči tam sredi poto in razprošira roke, ki so ravnokar šele strle težke okove, v katere so bile ukovane. Protij njej prihaja narodno zastavo vitez mladenič-osvoboditelj. Girlanda iz lipovega perja, izvedene v bodičasti tehnički, se plete krog nje, spodaj pa je v zelo lepih zlatih črkah vbadan napis: »Zvonke mile melodije — vro naj iz srca globin, — ob akordih liro vije — naš se spev naj do višin!« — Obratna stran je bela, girlanda tvori lovor. Zgoraj je uvezena lira, na sredi pa je oljnata slika predstavljajoča pevsko muzo: sredi gaja sedi, liro je postavila poleg sebe in zdaj strmi v daljavo razmišljena. Z žrtvenika pa se proti nebu dviga zubljev. Krasno izvedene so črke napisa: »Slovensko pevsko društvo Ljubljanski Zvon«. Sliki prof. Santla sta lepi kar se tiče krajine; z ozirom na kompozicijo treba se spomniti, da je imel vezane roke. Gđ. Repše je svoje delo izvršila zelo solidno in s hvale vredno natančnostjo. Istotako treba hvaliti ostala dva dobavitelja. Zastava napravlja prav lep vtisk, dasi ni povsem moderna. »Ljubljanski Zvon« se bode z njo lahko ponašal. V istem oknu je razstavljen tudi jako lep trak, ki ga pokloni ga kumica.

Velika vrtna veselica slovenskega trgovskega društva »Merkur« dne 5. julija t. l. Iz trgovskih krogov se nam piše: Z vsakim dnem je zanimanje za to veselico večje, ter nam je naravnost težko odgovorjati na mnogovrstna in brezštevila vprašanja, ki se tičejo te prireditve. S posebnim veseljem pa moramo priznati, da se je to zanimanje razširilo tudi med naše slavno občinstvo sploh, ki nam vprav s tem kaže svojo prijateljsko naklonjenost. — Marljivost, s katero dela veselilni odsek, se je več ko podvojila, vse je tako izvrstno urejeno in preračunjeno, da se bo v nekaj dnevih že pričelo s postavljanjem paviljonov, ki bodo, kar moramo posebno poudarjati, izredno in popolnoma v novem slogu in po najfinejšem okusu okrašeni; ti paviljoni bodo nekaj povsem izrednega. Kar se tiče sladkega rujnega vina, opozarjamo posebej, da se je veselilni odsek posebno potrudil, da je dobil prav pristne kapljice, ki ne bodo provzročale niti najmanjšega glavobola, temveč nasprotno, odpravile in okrepčale bodo vsakogar, kdor se jih bode poslužil. Z eno besedo vse, kar se bode nudilo v različnih paviljoni, naj si bode vino ali pivo, čaj ali kava, šampanjec itd., vse bode izvrstno, pristno in nad vse okusno. — V kmečki gostilni pa bo Kobencelj postregel tako, kakor v celi naši okolici nikjer postreže ne znajo. Mož je skoz in skoz poštena in ljubeznjiva duša in bo imel posebno izvrstne kranjske klobase, mnoge črne, domačega kruha in seveda tudi dobre rebulice, ovička i. dr. Pri njem bo zabava, pri njem bo kmečki šramel in ples brez nenanja! Sokolova dvorana bode pripravljena za ples, sviral

bo oktet in se bo tam plesalo po vseh pravih plesnih umetnostih. — Omeniti nam je pa še, da se je že naročilo brez števila žarnic v najrazličnejših barvah. Vrt bo čarobno razsvetljen, vsaka vejica bo imela svojo žarnico, večer se bo naenkrat spremenil v blesteč dan. Veselja in radosti bodo v izobilju in pripravi smo biti, da bode prireditelj ugaljala tudi onim, ki so morda romali svoj čas po angleškem vrtu ali dunajskih Benetkah. — O vseh drugih novostih, ki se bodo še priredile na tej veselici, prihajajo, za danes le še eno, kar ne moremo opustiti, da bi ne omenili namreč, da se vrši veselica ob vsakem vremenu.

Cerkvena slavnost v Trnovem. Povodom patrocinja v Trnovski mestni župniji cerkvi se bode jutri dopoldne med mašo streljalo na Gradu.

Otroški vrtec Ciril Metodove družbe v Gabrju pri Celju se je priklopil šolskemu vodstvu okoliške deške šole v Celju vsled odredbe deželne šolskega sveta štajerskega.

Nova pomemčevalnica? Od Dravinje na Spodnjem Štajerskem se piše: V Peklu pri Poljčanah nameravajo tamošnji nemčurji ustanoviti nemško ljudsko šolo ter že lazijo okrog naših ljudi pobirat podpisov v podkrepljenje te njihove namere. Nujno opozorimo vse narodnjake v Dravinski dolini, da tozadevno storijo svojo dolžnost!

Nova kočaradovljiška planinske podružnice na Begunjski se slovesno odprla v nedeljo, dne 19. julija. Koča bi se sicer že prej odprla, a podružnica hoče slovenski turistiki pokazati, da se flora idilne Begunjske lahko meri z vsako drugo floro tako naših znanih gor, kakor tudi tujih. Praktična uredba kakor tudi solidna gradnja nove koče dela vso čast graditelju g. I. Sodji kakor tudi tehničnemu nadziralniku g. V. Sturmu. Natančnejši spored otvoritve objavimo v kratkem.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. dr. Josip Barle, o. kr. notar v Kozjem 20 K, mesto venca na krsto not. kand. Antona Tomiška. Hvala iskrena!

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu naznanja svoj III. redni občni zbor, ki se vrši v torek, dne 30. ročnika ob pol 8. zvečer pri „Gemüthlichkeit“ Brandhofgasse 12.

Ustanovno zborovanje vrhniške zadrage za rokodelske in dopuščene obrti bo v nedeljo, dne 5. julija popoldan v telovadnici šolskega poslopja na Vrhnikih s sledečim sporedom: 1. Ustanovitev zadrage. 2. Volitev načelnstva. 3. Sestava imenika za prisodnike preizkuševalne komisije, za pomagalice iz stanu mojstrov. 4. Raznoročnost. K temu zborovanju se vabijo vsi rokodelski mojstri.

Mestni dekliški licej. Vpisovanje se vrši dne 6. julija od 9. do 12. dopoldne, sprejemni izpiti so pa dne 7. julija. Jeseni bode vpisovanje v I. razred liceja dne 15. septembra, v I. letnik višje dekliške šole pa dne 16. septembra.

„Društvo slovenskih profesorjev“ bo imelo danes, v soboto, dne 27. junija o pol 9. zvečer sestanek v restavraciji „Narodnega doma“. Ta sestanek, ki je zadnji v tekočem šolskem letu, naj da pregled letošnjega dela, zlasti glede učnih knjig.

Znamenit uspeh Gojenci dunajske konservatorije so se danes imeli javne nastope v gledališču „An der Wien“. Med vsemi gojenci se je najbolj odlikoval g. Betetto. Imel je naravnost velikanski uspeh. Na jesen že nastopi na dvorni operi.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ opozarja svoje člane vsled društvu došlega vabila na ljudsko veselico pevskega društva „Ljubljanski Zvon“ povodom razvija zastave, ki bo dne 28. t. m. ob 4. popoldne v „Narodnem domu“.

„Korošec“, napredni list za koroške Slovence, ki je doslej izhajal kot tednik, bo od sedaj izhajal samo vsakih 14 dni. Napredni Slovenci premalo podpirajo ta list in nedostaja mu ne mara tudi potrebnih sotrudnikov. Škoda in za napredne Slovence sramota bi bila, ako bi „Korošec“ moral prenehati.

Izletabsolventov e hr umetno-obrtno strokovne šole. Kakor čujemo, imajo dijaki (absolventi) tukajšne c. kr. umetno-obrtno strokovne šole prihodnji teden poučno potovanje z g. ravnateljem v Trst po novi bohinjski železnici; morebiti gredo tudi v Pulj. Ogledali si bodo nekatere tržaške tvornice, muzeje in druge znamenitosti mesta. Med dijaki vlada velika hvaležnost do g. ravnatelja Ivana Šubica, da se je zavzemal za nameravano potovanje.

Društvo za oskrbo in varstvo srot v sodnem okraju Radovljica. V odbor tega društva, ki je imelo svoj ustanovni občni zbor dne 13. t. m. so bili soglasno voljeni gg.: vodja okraj. sodišča v Radovljici Anton Nagode, posestnik Fr. Dolžan in učitelj Iv. Šega za Radovljico, za oko-

lico pa veleposestnik I. Papler, župan I. Piber in A. Pogačnik, župan iz Dobrave pri Kropi. Namestnikoma gg.: L. Fürsager, trgovec in Iv. Sartori, posestnik oba iz Radovljice. Predsedovalcema računov sta bila voljena posestnik Jakob Jan iz Gorji in župan I. Seigeršmid iz Lesca. Društvo so pristopili sledeči člani kakor ustanovniki: veleposestnik F. Papler in dekan Iv. Novak po 100 kron; obč. zastopi: mesta Radovljica, Srednjavas, Boh. Bistrica, Bled, Gornje; hranilnica in posojilnica: mestna radovljiška 200 K, radovljiška posojilnica je pripustila 1925 K, a razni dohodki znašajo 11 K 60 h, župan I. Ažman — Žirovnica je daroval 20 K.

Rateče na Gorenjskem so pravi eldorado za izlete naše nadebudne šolske mladine. Najprvi so posetili to obsejno slovensko vas višji ljubljanski gimnazijci, nato so poleteli vrle gospoje tretjeletnice ljubljanskega učiteljskega in višje dekliške šole v to krasno planinsko okolico. Na izletih so bile nadejane učenke dekliške šole pri Sv. Jakobu, potem učenci iz Dovjega, Bleda, Gorji, Breznice in iz sosednje občine Kranjska gora. Da so bili izleti mnogobrojni, včasih nad sto mladih navdušenih slovenskih src, si letos ob 60letnici vsako lahko misli. Vsa ta mladina je bila po slovenski navadi najgostoljubnejše sprejeta in postrežena v narodnem hotelu „Mangart“, ki je tik rateške postaje in le dobre pol ure od Klaniških jezer. Slovenski izletniki so počeli v zadnjem času nekako zanemarjati postajo Rateče-Balapeč ter se raji vozijo na nemško postajališče Weissenfels zaradi krajše poti (10 minut). zanemarjajo se obsejni Slovenci in tako pojema narodnost ravno tam, kjer bi se najlažje užgala. Slovenci izletniki vsi na krov in poletavajte le na postajo Rateče-Balapeč, kjer se tudi lahko okrepčate z dobro kuhinjo in hladno kletjo v narodnih slovenskih krogih. Dobiti je prav ugodna stanovanja bodisi v hotelu „Mangart“ ali pa v vasi Rateče. Bodimo vendar na svoji zemlji svoj gospod!

I. izkaz donoskov za „Sokolški dom“ v Trzinu. Župan Ivan Hribar, Ljubljana, 50 K, Josip Turk, Ljubljana, 37 K 20 v, Josip Primožič, Pristava, 5 K, pevec Sokoli, Tržič, 10 K, Hugo Roblek, Tržič, 20 K 4 v, M. Marinček, Tržič, 95 K 12 v, K. Mahkota, Tržič, 10 K, dr. Štempihar, Kranj, 5 K, Glavna posojilnica, Ljubljana, 50 K, dr. Ivan Lavrenčič, Ljubljana, 5 K, notar Kogej, Lož, 10 K, Milko Krapež, Ljubljana, 5 K, Fran Den, Tržič, 3 K, Lastni dom, Tržič, 10 K, Karel Meglič, Ljubljana, 50 K, L. Schwentner, Ljubljana, 4 K, E. Orožen, Kamnik, 2 K, Česko-slovenski spolek, Podbrezje, 13 K, J. Hauptman, Ljubljana, 1 K, B. Kajzelt, Ljubljana, 2 K, P. Magdič, Ljubljana, 5 K, A. Schrey, Jesenice, 2 K, dr. St. Rajh, Celje, 1 K, dr. Pipenbacher, Ljubljana, 6 K, dr. Rosina, Maribor, 2 K, H. Debevo, Križe, 5 K, F. Rapovč, Tržič, 3 K, I. Kenda, Ljubljana, 5 K, dr. G. Serbec, Celje, 5 K, V. Rohrmann, Ljubljana, 5 K, žuženberške gospice 6 K, A. Šarabon, Ljubljana, 20 K, I. Vrhovnik, Ljubljana, 5 K, Karel Završnik, Duplje, 4 K, G. Mihelič, Vipava, 10 K, Ivan Zadnik, Tržič, 5 K, A. Miklavčič, Cerklje, 3 K 10 v, Sokol, Postojna, 20 K, R. Rus, Kranj, 5 K, A. Seidel, Ljubljana, 2 K, Lehmann, Ljubljana, 2 K, A. Zupan, 4 K, Soklič Levec, Ljubljana, 2 K, neimenovan Sokol, Kranj, 50 K, I. Čop, Žirovnica, 10 K, dr. Tičar, Kranjska gora, 2 K, Sokol, Novo mesto, 5 K, Fr. Abulner, Ljubljana, 1 K, Fr. Petrič, Ljubljana, 5 K, dr. Ponebšek, Ljubljana, 3 K, I. Nabernik, Ljubljana, 20 K, dr. Fr. Novak, Ljubljana, 25 K, Sokol, Ljubotomer, 5 K, kazeuska poravnava Smuk-Kokalj, 5 K, A. Vernik, Ljubljana, 5 K, Rajko Perušek, Ljubljana, 2 K, Maks Pleteršnik, Ljubljana, 5 K, Jakob Zalaznik, Ljubljana, 10 K, A. Gabršček, Gorica, 5 K, Ivan Stroj, Sult, 20 K, Sokol II, Ljubljana, 10 K, A. Trstenjak, Ljubljana, 2 K, Fr. Fajdiga, Sodražica, 3 K, dr. Volčič, Novo mesto, 1 K, R. Golob Trst, 4 K, Repovš nabral 6 K, J. Kilar, Ljubljana, 5 K, Sokol, Brežice, 25 K, notar Hudovernik, Ljubljana, 2 K, Fr. Korošec, Ljubljana, 5 K, A. Petrovič, Ljubljana, 2 K, Spoljarič, Ljubljana 1 K, Srečka, Tržič, 8 K 34 v, Jerica Doleno, Ljubljana, 2 K, Klobutar, Tržič, 10 K, igraici za dame in drugo, Tržič, 26 K 84 v. Skupaj 805 K 64 v. Slovenci, ne pozabite, da zida tržaški Sokol telovadnico, in darujte marljivo zanjo!

Dobrodela tombola. Ljubljansko prostovoljno in reševalno društvo priredi, kakor smo že poročali, z dovolitvijo c. kr. finančnega ministrstva v proslavo šestdesetletnega vladanja Njegovega Veličanstva cesarja Fran Jožefa I. javno dobrodelno efektivno tombolo, ki se vrši dne 16. avgusta 1908 ob 5. popoldne na Kongresnem trgu (v Zvezdi) v Ljubljani. Dobitki, 56 po številu, so vredni 800 K in se razdele nastopno: I. tombola, vrednost 300 K, II. tom-

bola, vrednost 150 K, III. tombola, 100 K. Nato je še 63 dobitkov in sicer v vrednosti po 10, 5 in 2 K. Cena tombolnim kartam, ki bodo na prodaj po prodajalnicah tobaka in pri društvem odboru, je 60 v. Dobitki se izloče nekaj dni pred tombolo v tej ali oni trgovini na ogled. Kraj in čas se po dnevnikih objavi. Prebritek tombole je po intencijah vladarjev namenjen bolniškemu in podpornemu skladu ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva. Ker ima ta efektivna tombola dobrodelen namen, vabimo najljubše, da vsako poseže po par tombolnih kartah. Odbor.

Oleptsevalno društvo v Rožni dolini razvija za svojo veliko slavnost (1. in 2. avgusta 1908) najživahnejšo delavnost. Vse ima že polne roke dela in vse kaže na to, da bo ta dan velik praznik. Vse obširni prostor na prostem sredi naselbine in gostilniški vrt se izpremeni v živahno in prostorno senčnato zabavišče, kjer bodo postavili štotori za pivo, vino, jestvine, sladoled, abstinencijske pijače, turško kavarino, američansko peč, tehnično itd. itd. Svetovnoslavnoznan Planinski Jazov odpoval je za slavnostna dneva križem sveta napovedano sodelovanje in se vrne iz daljnega toplejškega potovanja, da postreže Rožendolčanom. Privede iz tujine marsikaj čudnega novega, česar pa še danes ne izdaja. Zabavnih, pevskih, godbenih točk je nebroj. Cene bodo povsod navadne. Restavrat g. Balija odpeljal se je v Trške in Krške gorice po pristna dolenska vina, na razpolago bo pa istrijansko in vipavsko vino prvih vinogradnikov. Šumeče, namreč šampanje, bode na razpolago, a samo cenjenim tujim gostom, ker domačini ne vedo razpolagati z njim. Restavratjeva domača ledenica postregla bode z vedno mrljim pivom. Kakor bo za okrepčila poskrbljeno, postreženo bo tudi za vsak položaj človeške duše. Za bolezniki pride sloveči vseučiliški modrinjak z zdravili in rešilno postajo. Kdor bo hotel iz višine zreti na naselbino, prost mu bo zlet v patentirani rožendolski zrakov ali bo pa lahko splezal na urnebesni mlaj. Radovedneže bodo krotile čarobne ciganske vedeževalke. Turška banda pred turško kavarino Celaričbega s prodajem opija mamila bode grešne duše in jih zibala nad rožendolski raj. Pevci, atleti in druge različne človeške rože ter pester prikazni naznanile so že danes telefočnim in telegrafičnim potom svoj prihod. Bajni prepovedni duhovi osušenega rožendolskega jezera šuste in šepetajo že sedaj po noči z drevjem in vrtovi nasute naselbine ter si pripovedujejo, kako bodo vodili zaljubljene pare slavnosti večer v svoj peklenški raj. Na korist družbe sv. Cirila in Metoda z društvenim nabiralnikom bo nabiral rožendolski sivolasi, izmučeni berači. Za sijajno izvršitev sporeda skrbelo bo do 180 sodelavcev. Vsak dobro misleč meščan, okoličan, Gorenjec, Dolenjec in Notranjec, posetil bode izvestno to lepo slavnost, na kateri bo imel gotovo vsakdo poleg prijetne zabave še tolažilno zavest, da je po svojih močeh podprl razvit lepe naselbine, ki danes že šteje do 110 hiš s 1700 prebivalci.

„Balkan“ se imenuje novoustanovljena spedijska in komisijonalna družba z omejenim jamstvom v Trstu, ki se namerava pečati z vsemi v to stroko spadajočimi transakcijami. Člani družbe so: Jadranska banka v Trstu, Ante Bogdanović v Trstu, N. A. Duboković na Reki, Ivan Gorup na Opčini, Kornel pl. Gorup vitez Slaviški v Trstu, Edvard Horak v Trstu, Petar Harlovič v Trstu, Filip Ivanišević v Trstu, Vinko Majdič v Kranju, Mato Perić v Stonu, Vaso Vasiljevič v Trstu, Gjuro Vučković v Trstu. Spedijski oddelek preskrboval bo spedijsko vseh vrst blaga v vsaki smeri in bode posebno obračal svojo pozornost k jugoslovanskim deželam, posebno kar se tiče poživljenja trgovske zveze teh dežel s severnimi deželami — v prvi vrsti z deželami češke krone. Radi tega skrbela bode družba „Balkan“, da pridobi ugodno zvezo dotičnih dežel s Kranjsko, Primorsko, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino, Hrvatsko in obratno in da omogoči s tem točno odpošiljanje hitro in ceno dovažanje zaupanega blaga. Špedijski oddelek bode nadalje preskrboval reklamacije vozne, carine blaga, hranjenje blaga v dobrourejenih, suhih in svetlih lastnih skladiščih. Komisijonalni oddelek bode kulantno posredoval nakup in prodajo različnega blaga, posebno pa se bode brigal za ugodno razpečanje zaupanih mu domačih proizvodov. Na blago, spravljeno na skladiščih družbe, dovoljeval bode predume pod ugodnimi pogoji. Vprašanje glede dnevnih cen blaga, izvoznih in drugih okolnosti izvrševal bo z obratno pošto in dajal brezplačno strokovnjaške nasvete in podatke. Družba si je zagotovila sodelovanje „Jadranske banke“ v Trstu in upa, da bode tudi ostali slovenski trgovski element znal oce-

nititi važnost našega podvzetja, in da bode njegovo stremljenje v korist emancipacije slovenske trgovine vsestransko podpiral. Pravila tega za naše trgovce prevažnega društva so nam na razpolago in hočemo v kratkem izpregovoriti obširno o smotru in namenu društva „Balkan“.

Velik požar je bil 25. t. m. v St. Lovrenču na Dravskem polju. Kaj je zgorelo, še ni znano.

Ustrelil se je v semerinskem pogorju klobučar Jakob Kristan iz Neumarkta.

S smrtjo je grozil v Podgori pri Gorici ravnatelj papirnice L. Wodiczka 24letni Miha Grm iz Bzovika na Kranjskem. Wodiczka je naznanil Gm policiji, na kar je bil Grm aretiran ter poklican pred gorisko okrožno sodnijo, ki mu je prisodila 13 mesecev ječe s postom vsak mesec.

K protestantizmu je dosedaj pristopilo v Mariboru 1300 oseb.

Rododendron Navadno se misli, da rase rododendron samo na planinah. A temu ni tako. Dobi se in sicer v velikih množinah tudi na Podklanu, ki je poldrugo uro od Sodražice.

Električna železnica. Vodstvo električne železnice nam naznanja, da vozijo jutri in pojutrišnjem ob ugodnem vremenu k polnočnim vlakom južne in državne železnice 3 vlaki z motornimi vozovi v smeri Južni kolodvor - Sv. Jakoba trg, odnosno Južni kolodvor - Vodmat.

Poziv ljubljanskemu občinstvu. Vsled dolgotrajne suše je začelo v našem mestu vode primanjkovali, ker druga vodovodna cev še ne deluje, zlasti pa ker občinstvo vodo prav lahkomišno trati in zaliva vrtove, drevje in druge nasade z vodo iz mestnega vodovoda. Zgodilo se je tudi, da stranke kar celo noč puščajo pipe odprte, samo da imajo vedno hladno vodo pri rokah. Vsled tega je bil mestni magistrat iz zdravstvenih ozirav premloran s posebnim razglasom do primoran prepovedati rabo vode iz mestnega vodovoda za škropljenje in zalivanje vrtov, drevja, nasadov itd. in se bo vsaka potrata vode po obstoječih predpisih strogo kaznovala. Mestna straža ima nalogo, da skrbno nadzoruje, da se bo ta odredba, ki je v interesu prebivalstva, tudi res izpolnjevala. Občinstvo se torej ponovno opominja, da kolikor mogoče štedi z vodo.

Kje so doma kretenci? Statistika je dognala, da pride povprečno v Avstrijo na 100 000 prebivalcev 64 slaboumnih. Dočim je na Slovenskem kretenov še manj kakor kaže navedeno povprečno število, imajo nemške dežele na 100 000 prebivalcev, in sicer Koroška 226, Solnograška 179, Štajerska 175, Tirolska 134 in Gornje Avstrijska 129 kretenov. Nemci kaj radi očitajo Slovence kretenstvo, ali bi ne bilo pametneje, da bi sami sebe prišli za nos? Nemška gospoda, pogledjte svojo „najbolj nemško pokrajino“ Koroško!

Škropljenje cest. Vsled nastalega pomanjkanja vode se ceste ne škrope z vodo iz hidrantov, ampak z vodo iz Ljubljane v sodih, kakor je bilo to prej v navadi.

Vlom v kemični tovarni. Danes ponoči so neznani tatovi vlomili v pisarno v kemični tovarni na Selu in ukradli 770 K denarja v bankovcih po 50 in 20 K, več talarjev po 5 K in drobica ter pisalni stroj trdke „Adler“. Bankovci po 20 K so bili novi. Tat je odprl wertheimovko s ključem.

Jajca je kradla na trgu danes zjutraj kmetica neka Šškarica, katero so pa pri delu še pravočasno zasačili.

Rep odrezal je predvčerajšnjem ponoči Lukmanovem konju neki neznanec v hlevu v Igriških ulicah št. 3 in s tem napravil gospodarju 60 K škode.

Samomor. V Trstu se je včeraj zjutraj z lizolom zastrupila 24letna služkinja Lujiža Pertot. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen.

Zaprta šola. Šolo v Senožcah so zaprli, ker razsaja med otroki škrlatica.

Gozdni požar. V gozdih pod Kumom, v takozvani Jatni, je divjal te dni ogenj, ki je napravil okoli 30 000 K škode. Najbrž je bilo nalašč zažgano.

Divji vol. Posestnika Josipa Marana iz Velike Stange je vol osuval z rogovi tako divje, da je nesrečnik kmalo nato umrl.

V mestni klavnici sta bila včeraj zaklana dva vola, ki sta tehtala 38 centov. Plačala sta jih po 1 K 64 v Anton Putrih in Fran Lovše.

Tatvina. Včeraj popoldne je neki, dosedaj še neznan umzovnik ukradel natakari Mariji Pohletovi na Poljanski cesti št. 48 iz odklenjenega predala denarnico, v kateri je imela do 80 K denarja.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 10 Hrvatov in 1 Slovenka, naj se se pa s posebnim vlakom pri-

peljalo čez 700 Hrvatov. 25 Hrvatov je šlo v Heb, 19 v Inomost, 15 pa na Koroško.

Izpuščeno in najdene reči. Hišnica Marija Kovačeva je izgubila 1 1/2 m sivga blaga. — Neka dama je izgubila pasji nagobčnik.

Delovanje mestne posredovalnice za delo in stanovanja. Mestni trg št. 27, telefon št. 99. Od 18. do 25. junija je dela iskalo 18 moških in 35 ženskih uslužbenecov. Delo je bilo ponudeno 19 moškim in 43 ženskim uslužbenecem. V 38 slučajih se je delo sprejelo. Delo dobe takoj, moški: 1 oženjen paznik, 2 vrtnarja, 3 gost. sluge, 6 trgovskih slug, 3 tovarniški delavci, 2 pivovoznika, 2 kočijaži, 5 konjskih hlapcev. Ženske: 1 kontoristinja, 1 prodajalka specerije, 1 prodajalka kruha, 2 računski natakariji, 6 podnatakariji, 3 gost. kuharice, 8 gost. dekle, 2 sobarici, 15 deklek za vsako delo, 7 deklek k otrokom, 2 postrežnici, 5 kuharic. Službe iščejo moški: 1 strojnik, 2 vratarja, 2 hišnika, več pisarniških slug. Ženske: 3 hotelske sobarice, 2 blagajničarki, več prodajalk mešane strok in razni posli. Oddati je več stanovanj, mebliranih mesečnih sob in letovišnih stanovanj. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor. Za posredovanje je plačati 40 v vpisnine, posredovalnine ni.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 14. junija do 20. junija 1908. Število novorojencev 21 (= 27 30 ‰), mrtvorojencev 3, umrlih 22 (= 28 60 ‰), med njimi so umrli za jetiko 7, za različnimi boleznimi 15. Med njimi tujecev 6 (= 27 27 ‰), iz zavodov 12 (= 54 54 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 1, za vrtico 1.

Vojaški koncert se vrši jutri v nedeljo in v ponedeljek pri Koslerju na vrtu. Vstopina prost.

Koncert o priliki zopetne otvoritve hotela „Stemarje“ v Škofji Loki se vrši v ponedeljek, 28. t. m. istotam. Svira godba iz Goričan. Začetek ob 3. popoldan. Vstop prost.

Drobne novice.

— Za zboljšanje plač državnim uslužbenecem. Od 18 milijonov kron, ki jih je namenil finančni minister za zboljšanje plač državnim uslužbenecem, odpade na poštne uslužbence 4 1/2 milijona.

— Milijonar — slepar. V Monakovem so zaprli večkratnega milijonarja, člana najuglednejše družbe dr. Hofbrička zaradi sleparskega odedruštva in krive prisige.

— Novi rektorji. Na praškem vseučilišču je imenovan za rektorja dvorni svetnik višji sanitetni svetnik prof. dr. vitez Jakšoh, na dunajskem vseučilišču prof. dr. Fr. Exner, na visoki šoli za poljedelstvo prof. dr. Jul. Marchet.

— Atentat na škola. V Ruščuku je dijak Simov streljal na katoliškega škola Duldeta ter ga smrtno zadell v glavo.

— Delavska revolucija. 200 oboroženih delavcev je naskočilo v Mehiki mesto San Viesca, ga zavzelo in oropalo. V boju je padlo pet oseb. Vlada smatra to za začetek revolucije.

— Črne koze se rapidno širijo v Petrogradu. Dosedaj je umrlo že 70 oseb.

Razne stvari.

*** Čemu so sanatoriji potrebni.** V berlinski „Tägliche Rundschau“ je čitati sledeči oglas. „Bogate žentive in močvitve posreduje dama, ki je v zvezi z voditeljico slovečega zdravilišča v Švici, kamor zahajajo le boljši klienti obeh spolov. Treba je naznaniti le razmere in zahteve, nakar dabi ključ pripravljen prostor pri mizi, v zavodu, na izletih itd. Pogoji je popolna molčljivost napram ravnateljstvu in gostom ter skromna provizija v slučaju poroke.“

*** Kako more človek umetno rasti.** Neki Muges v Parizu je razglasil, da je iznašel stroj, s katerega pomočjo more vsakdo v kratkem času zrasti za več centimetrov. In ker je sedaj moda, da se ženske visoke in vitke, našel je takoj po vseh vetjih mestih med lahkovernim žentvom mnogo odjemalk za svoj dragi stroj. Seveda ni nobena zrasla niti za milimeter, naj se je še toliko raztagala na stroju. Sedaj iščejo oblasti sleparja, ker je bilo ime Minges le izmišljeno.

*** Proti nepremišljenemu zbiranju živali in rastlin** piše naravoslovni list „Kosmos“ sledeče: Zbiranje metuljev, hroščev, rastlin itd. ima pomen le tedaj, ako se godi sistematično po znanstvenih načelih. Proti nesmiselnemu zbiranju, ki se loti večine šolske mladine, moramo najodločneje protestirati ter prositi vse prijatelje narave, posebno učitelje, naj se z nami bojujejo proti tej razvadi. Vsled lova na redkeje vrste

Na Koslerjevem vrtu

bočeta
v nedeljo 28. in v ponedeljek 29. junija t. l.

dva velika vojaška
KONCERTA

Začetek ob polu 5. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča
2249 restavracija.

Na Bregu št. 20
v Ljubljani se oddajo v II. nad-
stropju tri prisojne

sobe s kuhinjo
ali predsoho. Za pisarno ali zdrav-
nika jako pripravno. V III. nadstr.

mesečna soba
s kuhinjo. V prtiličju

lokal, soba na dvorišču in
2 skladišči.

Pojasnila daje gđ. Losjak rav-
notam III. nadstropje. 2250

Proda se skoro nova, lepa starostna
soba s kuhinjo in predsoho.

Redka prilika za
poročence!

Lepa poletna
stanovanja

z vso opremo, kopališčem itd. ima
še za oddati Fran Jarc v Med-
vedah. 2260 1

Razpis.

Gradba vodovoda na Savi,
občina Jesenice na Gorenjskem se
odda

4. Julija 1908 do 12. opoldan
v občinskem uradu.

Položitve je 20% vadij stavbne
vsote. Občinsko gerentstvo si prid-
ržuje odločitev o došlih ponudbah. Gradba vodovoda se prične
takoj. 2215 1

Anton Čebulj
gerent na Jesenicah na Gorenjskem.

Hiša

s sadnim vrtom se proda v št.
Vidu št. 62. — Poizve se pri Leo-
poldu Štruklju istotam 48. 2258-1

Išče se za trajno delo in proti do-
bremu plačilu dober in zanesljiv
mizarški

poslovodja

ki bi bil zmožen voditi samostojno
večjo delavnico. Znati mora slovenski
in nemški jezik. Sprejem takoj ali v
teku enega meseca. 2243 1

Ponudbe pod naslovom: Ivan
Dernič, mehanično izdelovanje tesar-
skih in mizarških izdelkov vseh vrst
v Radovljici, Kranjsko.

Meschnarkova silikatovita kopelna sol
PODAGRIN

PROTI PROTINU IN REVMAZMUZU
Zdravniško priporočeno in
preizkušeno.

Za eno zdravljenje 10-20 zav. Cena 1 K.
Ni znan noben slučaj brez uspeha

G. A. Käfer, restavracija v Mariboru:
»Z učinkom Meschnarkove kopelne soli
sem jako zadovoljen.«

C. in kr. nadporočnik Krejčih, Ma-
ribor, »Prosim vlijudno, da mi za obratno
pošto pošljete 6 zavitev Meschnarkove
kopelne soli, ki se je nje raba proti mo-
jemu revmatizmu tako dobro obnesla!«

Gospa Uršula Kastler, Gradec:
»Naznanjam Vam, da sem po 32 kopelih
z Meschnarkovo kopelno soljo popolnoma
rešena (trpim že od l. 1906) revmatizma
in rachitisas.«

Gosp. dr. Ed. Karabinski-Czernella:
»Poizkusil sem sol z najboljšim uspehom
na svoji ženi, ki že dolgo trpi na revma-
tizmu v členkih.«

Dobiva se po lekarnah in drogerijah
Razpisišajo velike drogerije in BOGOMIL
VOITH, DUNAJ III/1. 1120-6

2 klepar. pomočnika

sprejme takoj v trajno delo M.
Mencinger v Radovljici. 2236

Izprašan lokomobilni strešnik se
sprejme za

kurjača

Pogoji: popolna treznost, če mo-
goče ključavničar in oženjen. Do-
hodki: Stanovanje in kurjava prosta,
plača po dogovoru.

Vprašanja na tvornico šotne
strelje v Babni Gorici, pošta Škof-
ljica. 2237

Gospodična

ki je dovršila z dobrim uspehom eno-
letni tečaj gospodinske šole, želi vsto-
piti v službo kot gospodinja.

Ponudbe pod šifro „Gospodinja“
pošte restante Ljubljana. 2254

Depot

za prodajo piva, od kake večje pivo-
varne, pod dobrimi pogoji v večjem
mestu na Kranjskem, v najugodnejšem
prostorih sem pripravljen vpeljati in
prevzeti.

Dopisi pod „Depot“ na uprav-
ništvo lista. 2257-1

RESTAVRACIJA

z zalogo piva v večjem mestu v
Istriji se odda v najem. Podjetniki
morajo razpolagati z večjo vsoto de-
narja. 2255-1

Ponudbe pod „Podjetje“ na
uprav. „Slov. Naroda“.

2212-2 Moško

Styria - kolo

s prostim tekom se takoj proda v
Bethovenovih ulicah 7, III. nadstr.

Išče se

prodajalka

pridna, v trgovini mešanega blaga
popolnoma vešča in popolnoma za-
nesljiva. 2204-3

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Lepa prsi

v dveh mesecih povzročijo
PILULE ORIENTALES

edine, ki prsi razvijajo, utrjujejo,
obnove in dajo ženskemu
stasu graciozno zalitost, ne
da bi škodilo zdravju. Za-
jamčeno brez arzenika. Pri-
znano od zdravniških uče-
njakov. Absolutna tajnost.
Škatljica z navodilom
K 645 franko. Zaloga v
Buda-Pešti Josip pl. To-
rök, lekarnar Király-utca

12, v Pragi Fr. Vittek & Comp. 2256-1

Ravnokar je izšla

Stara devica

povest, spisal K. Oblak.

Cena 60 v., s pošto 70 v.

„Stara devica“ je ljubljiva in
zaniva povest iz malomestnega
življenja na Slovenskem. Kdor
jo vzame v roke, jo bo čital s
veseljem.

Dobiva se

v „Narodni knjigarni“

v Ljubljani.

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo K 6.50.

Valec ugodnega ogromnega nakupa se
odda za to nisko ceno: par moških in par
ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakov-
s močno sbitimi podplat, najnovije oblike,
dolge par moških in par ženskih modnih
čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo K 6.50.
Za naročitev zadostuje dolgost.
2289 Raspoložanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.
Neugajajoče rad samemjam.

Uradno dovoljena
do 15 let obstoja

najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 2234

Išče najmo: 4 gospodinj, samostojne
kuhanice (brez gospe v hiši) 30-40 kron
plače; kuharice na delo in letovišče (ku-
hinjsko delo), prodajalke v kopališčih,
postanje, hišne in bene, več dekle za
vse; kočijaž za fino mestno hišo; postiljov
za Gorenjsko itd. itd. Priporoča se:
preprosti francosinji (švicarici) sedaj v
Ljubljani v službi, moralni in ki imata radi
otroke; hotelska hišna, blagajničarka v
točilnico in kavarno; natakarica na račun
z letnimi izpriševali.

Vestna in kolikor možno hitra
postrežba zagotovljena.

Zunanji dopisom je priložiti znamko za odgovor.
Prosi se za natančni naslov.

Opozorilo.

Akonbi kako zemljišče ali trgovino vsake
vrste, hotel, vilo, gostilno, graščino, opekari-
nico, sanatorij itd. itd. v mestu ali na deželi
hitro in diskretno radi prodali ali kupili,
ako iščete posojila ali sodelože obrnite
se zaupno na

„Prve zemljiščne uprave“
(Erste Realitäten Verwaltung)

Dunaj, VIII., Althergasse 30.
Prve vrste strogo rečno, kulantno, največje
in strokovnjaško podjetje.

Zastopstva v vseh deželah Avstro-Ogrske
in v sosednjih državah. Generalni zastopnik
pride prihodnje dni semkaj. Ako želite nje-
govega neplačnega obiska zaradi pregledanja
in dogovora, nam, prosimo takoj naznanite.
Največji promet s kupčijami med Du-
najem in provinco. 2237

V bližini o kr. višje realke se za
bodoče šolsko leto sprejme

dečki ali deklice

na hrano 2227-1

in v dobro ter skrbno nadzorstvo.
Klavir na razpolago. Natančnejša po-
jasnila iz prijaznosti v trgovini gđd.
Vilma Rudolfer, prej Albei Schäf-
ler, Kongresni trg 7 v Ljubljani.

Triumph-štedilna ognjišča

za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t. dr. v
vsakomrni iz-
poljavi. Ze 80
lot so najboljše
priznana. Pri-
znana tudi kot
najboljši in naj-
preprostejši izdelki. Največja prahranitov
oriva. Spočilnita: štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franco proti donosni
znamki. 2241-1

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstro-Ogr.

Kleparski pomočnik

samostojen, se sprejme v stalno delo
pri Antonu Joštu, kleparskem moj-
stru v Domžalah. 2217-4

T. Pogačnik Pred škofo št. 21,
II. nadstropje
sprejme takoj 2223-3

šivilje

Seno! Seno!

V Črni Jolkah na Barju se
bode oddajala stojišča mruva na 40
oralih večinoma sladkih travnikov v
malih parcelah dražbenim potem
v ponedeljek, 29. junija

ob 4. popoldne. 2228-2

Licitantom bode na razpolago
čoln, ki se odpelje ob 2. popoldne
s Trnovskega pristani na travnike.
Zlicitirana vsota se ima plačati
takoj pri dražbi.

Baron Codelljevo oskrbnništvo Turen ob
Ljubljani.

Velika serijska prodaja!

60% nižje cene na vse poletne predmete n. pr.: damske ba-
tistne in svilnate obleke, svetle obleke, piketasta in platnena
krila ter bliskaste in batistaste bluze.

Moške in deške listrove in pralne obleke in lahke obleke
iz poletnega blaga.

„Angleško skladišče oblek“
O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. maja 1908. leta

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:
7-06 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst,
c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Ce-
lovec, Prago.

7-07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Prago.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorico
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožico) Celovec, Prago.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-46 popoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožico) Celovec, Prago.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec,
Prago.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih.)

(Odhod in dohod so naznačeni v srednje-
evropskem času.)

G. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Narodna knjigarna

v Ljubljani, Jurčičev trg šte. 3

priporoča naslednja dela:

Iv. Cankar: Aleš iz Razora.

Ta povest iz narodnega življenja je vele-
zanitvina in spada med najboljše dela
tega pisatelja. Broš. K 1-50, vez. K 2-50;
po pošti 20 v več.

Ivan Lah: Vaška kronika.

Ta knjiga vsebuje več izvrstnih zgodovins-
kih povesti iz slovenske preteklosti in
sicer iz dobe turških vojev, kmetskih
vstaj, reformacije in renesance. Broš.
K 1-70, vez. K 2-70, po pošti 2 v več.

Josip Jurčič: Zbrani spisi.

V 11. zvezkih so zbrani najlepši romani
in povesti tega znamenitega pisatelja,
ki so le s svojimi deli slovenskemu
občinstvu tako priljubljeni, kakor samo malo
drugih avtorjev. I. Deseti brat. 2. Juri
Kozjak. Spomini starega Slovenca
3. Domen. Juri Kobila i. dr. 4. Tihotapec.
Grad Rojini. Kloštrski šolinar. 5. Hiš
mestnega sodnika. Nemški valpet. Sin
kmečkoga cesarja i. dr. 6. Sosedov sin.
Moč in pravica i. dr. 7. Lepa Vida. Era-
sem Tatenbach. 8. Svet in sad. 9. Doktor
Zober. 10. Rokovnjači i. dr. 11. Tugomer.
Veronika Deseniška i. dr. Vsa zvezki
velja broširan K 1-20, vezan 2 K, po
pošti 20 v več.

**Dr. Jos. Vošnjak: Zbrani dra-
matični in pripovedni spisi.**

II. Doktor Dragan, drama v petih de-
janjih. Broš. 1 K, po pošti 20 vin. več.
III. Lepa Vida, drama v petih dejanjih.
Broš. 1 K, po pošti 20 v več.

Dr. Vošnjak ni samo jako priljubljen
pripovedovalec, marveč tudi eden naj-
boljših slovenskih dramatikov. Njegovi pri-
dori Doktor Dragan in Lepa Vida sta dosegli
na odru največje uspehe. Vse čisti dobitek
je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

**Dragotin Jesenko - Doksov:
Pesmi.**

V najlepši moški dobi umrti Jesenko je
bil velenadecjev pesnik, a bil je pri tem
skromen človek, ki se ni delal reklame.
Njegove pesmi, priobčene v raznih listih,
so vsebujele občno pozornost. Po njegovi
smrti so bile izdane in je čisti dobitek
namenjen množični in nepriznani
rednici, ki jo je, sponziral Jesenko. Voz.
hrv. velja 8 K, s pošto 8 v več.

Štiri ruske slike.

Cena 60 v., s pošto 70 v.

Ta knjižica vsebuje štiri svetovnoznanih
povesti, ki so jih spisal Gorkij, Čehov
in Turgenjev.

Novi obrtni red.

Slov. izdaja 1 K, po pošti 1 K 10 v

Novi vinski zakon,

ki ga mora imeti nabitega v svojih
prostorih vsak gostilničar, vsak kavarar,
vsak vinotičar in vsak vinogradnik.

Cena 70 v., s pošto 80 v.

Uzorna pravila

za obrtne zdruge.
Cena 50 v., s pošto 60 v.

Avtom. pasti na veliko.
Za pedagoške št. 2—, za mišič št. 120
Ujame se jih brez nadzorstva v eni noči
do 40, duha ne oetane, nastavlja se samo
„Kellipac“, past za čurke, ki jih
ujame v eni noči na tisoče. Stane št. 120.
Povsod najboljši uspeh. Razpošilja po povzetju
J. Schüller, Dunaj II, Kurzbaugasse 4/30
Premnogo zahval in prisnanj 1971—11

Prodajalna
z vse oprave, kuhinje in z dvema
sobama se odda takoj po zmerni
ceni v najem. Prodajalna je na trgu
poleg pošte in nasproti cerkve na
najlepšem prostoru v vasi. 2207—2
Več se izve pri **Jožetu Frelihu**,
lastniku in posestniku v **Št. Rupertu**
na **Dolenjskem**.

Gospodična
stara 17 let, želi službo
blagajničarke
v kakem hotelu ali kje drugje.
Ponudbe je poslati pod „pošte-
nost“ na upravništvo „Slovenskega
Naroda“. 2174—3

Destilacija
žganja
v zvezi z izdelovanjem neakoholnih osvežilnih
pijač, se z najboljšim uspehom lahko takoj
začne; za oblastveno dovoljenje za izdelovanje
in prodajanje se jamči in temeljita manipu-
lacija na licu mesta se uredi po skušenem stro-
kovnjaku in se dajo primerne informacije
zaradi hitre prodaje. Kdor se zanima, naj
pošlje ponudbo pod šifro „Erste Fabriks-
firma 66682“ na naslov: **M. Dukas Nachf.**
na Dunaju 1/1, Wollzeile 9. 1472—10

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem.
se priporoča v izdelovanju vsakovrstnih
puškar za lovcu in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
valnic in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj. 24

Salvator crême.
Najboljše lepotilo, brez
maščobe.
Izborno pospeševalo lepe in nežne
polti, odstranja pege, lise, ogrce in
vse nečistosti kože. Popolnoma ne-
škodljivo, rabi se tudi po dnevu.
Lonček z navodilom 1 krono.
Salvator milo dela kožo nežno. 1 K.
Salvator puder na polti skoro neo-
pasljiv, najfinjši puder sveta; dobi-
va se v treh barvah: beli, rožnati in
creme. Škatljica K 1—
Pristno se dobi v; 1550—5
Salvatorjevi lekarni in drogeriji
S. Mittelbach, Zagreb. Jelačičev trg 2.
Glavna zaloga za Ljubljano
Jos. Mayr, lekarnar v Ljubljani.

Prodaja.
Dne 30. junija t. l.
se bo vrnila
prostovoljna prodaja
v Velikem Kamnu
(eno uro od železniške postaje Raj-
henburg) na Štajerskem, in sicer:
posestva
obstoječega iz enonadstropne hiše,
gospodarskega poslopja, milna,
opje, vinogradov, travnikov, goz-
dov v izmeri 100 oralov. 2198—2
Prodajalo se bo po parcelah. V
hiši je dobro idoča gostilna ter se
lahko napravi tudi prodajalna itd.
Dražbeni pogoji se razglase kup-
cem na dan prodaje na licu mesta.

Kinematograf
model 1908, kompletan, s več slikami
(filmi) se cenó prodá. 2183—3
Pisnemi oferti na uprav. „Slov.
Naroda“ pod „Kinematograf“.

Trgovski prostori
z opravo za trgovino z mešaním blagom
se oddajo za daljšo dobo takoj v
najem. Trgovina je najstarejša in v
obsežni okolici prav dobro poznana
ter ima velik promet. 2176—3
Kje, pove iz prijaznosti posre-
dovalnica Slovenskega trgovskega
društva „Merkur“.

Razprodám 200 oralov rodovitnega
zemljišča
na enega ali več kupcev; vsakemu
kolikor želi za ceno oral po 310 gld.
(1600 □ sežnjev). — Plačilni pogoji:
na vsak kupljeni oral 20 gld. are, 80
gld. pri pogodbi, 60 gld. do pol leta,
za 150 gld. čakam samo, če se obre-
stuje, 10 let. 2128—6
Ponudbe na vlastelinstvo **Pogan-
čec**, pošta Vrbovec, Hrvatska.

Trg. pomočnik
in prodajalka
20—30 let stara, se sprejmeta v
trgovino mešanega blaga pri tvrdki
Anton Verbič, Sevnica ob Savi.
Sprejme se tudi 2170—3
učenec.

Modno blago
voleno in pralno,
damsko in moško, platno, damasti, na-
mizni prti, brisače, blago za araje in
vsakovrstno drugo platneno in pavalnato
blago, stalnobarvni
= ZEFIRI =
prekrasnih modnih vzorcev za araje,
oblačila itd. samo dobre, preiskušane
kakovosti, priporoča
Razpošiljalnica za platneno in modno blago
V. J. Havlíček a bratr
Poděbradi na Čechem.
Mnogo pohvalnic. Naročila za več nego
15 kron pošiljamo poštne prosto. Za-
vitek s 40 metri pravnega blaga za 18 K
franko. 762—18

Rimske toplice.
Tržič (Monfalcone)
na Primorskem.
Stalna toplota 38—40° R.
Sezona od 1. junija do 30. sept.
Zlasti priporočljivo proti protinu,
trganju, išijasu, ženskim boleznim itd.
Lastnina kneza Thurn-Taxisa.
Oskrbništvo Rimskih toplic.

Pozor! Pozor!
Kavarna
„Leon“
v Ljubljani 293 26
na Starem trgu št. 30
vsak torek, četrtek in nedeljo
uso noč odprta.
Na razpolago je najnovejši
ameriški biljard in elek-
o o trični klavir. o o
Z odličnim spoštovanjem
Leo in Fani Pogačnik.

A. KUNST
Ljubljana
Židovske ulice 4
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na lageru.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno
in po nizki ceni. Vse mere so skrajša-
je in zasnamevanje. — Pri sušenju
naročilih naj se blagovni vzorec vpo-
slati.

Važno! Važno!
gospodinj, trgovci in živinorejci.
Najboljša in najcenejša postrožba
za droge, kemikalije, zelišča, ovetje,
korenine itd. tud po Kneippu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
dline in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirne aparate
in petrolejke, kirurška obve-
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, voski in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumca in
konjaka. — Zaloga svežih mal-
meralnih vod in solj za kopel.
Obilastv. koncoss. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, solier, enojan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija 26

Anton Kanc
Ljubljana, Židovske ulice št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna
zelišča (rože), ovetje, korenine, so-
mena, skorje itd. itd.

Ustanovljeno leta 1945.
Edini zavod
v Ljubljani
za kemično čiščenje obleke
ter zastorjov, barvarija in
likanje sukna
na par.
JOS. REICH
Poljanski nasip —
Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgove ulice šte. 3.
Postrožba točna. Solidno ceno.

Slaščičarna in kavarna
R. Kirbisch
Ljubljana, Kongresni trg
priporoča
vsak dan svežo
ledeno kavo
in
sladoled.

Popravila in preoblike točno in cenó.
Prostovoljna prodaja
Najcenejša
solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporoča
JOSIP VIDMAR
Ljubljana
Pred škatljo 10, Stari trg 4,
Predmestje ulice 4.

Dvoletni
srnjak in srna z
mladičem
doma krejeni, se prodajo po ugodni
ceni pri **M. Lavrenčiču v Spodnji**
Šiški. 2187—3

V najem se odda
prostorna klet
v Sp. Šiški za avgustov termin. Klet
je pripravna za kakaga vinskega tr-
govca ali tudi za kako zalogo oz.
skladišče.
Natančnejše se poizve pri **Valentinu**
Gregorcju v Mengšu. 2025—4

Popolnoma
zastoj!!
5000 ur z veržlicami.
Povodom cesarskega jubileja in zaradi reklame
za naše novo izdelane jubilejske ure z raz-
širjanjem ilustriranega kataloga, dobi lahko
vsakdo tako velefino novo srebrno remon-
toarko na sidro z oklepno veržico zastoj.
— Pošljite torej svoj naslov in pridenite mu
eno krono (tudi v pisemskih znamkah) za
poštnino in stroške na **Uhren-Exporthaus**
„Famos“ na Dunaju, XVI/2 poštini predal
148. Po povzetju stane K 170. 1933—5

Sive koroške kose
izdeluje
tovarna
za kose
Karel Zeilinger
v Himmelbergu
iz najboljšega koroškega litega jekla
v poljubni obliki in množini. 1342—21
Cene in vzorci kos se pošiljajo
na zahtevanje franko.

Počitalnice na Gorenjskem!
V prijaznem **Selu pri Žirovnici**,
10 minut hoda od postajališča Žirov-
nica se odda na posestvu spodaj
podpisanih še nekaj
stanovanj.
Zdrava solnčna lega, senčnat vrt,
dobra domača kuhinja, pristna vina,
izleti na vse strani.
Kopel topla in mrzla v hiši,
vozovi na razpolago. 2205 3
M. Jegličevi nasledniki.

Sedaj nam je perilni dan zabava!
Persil!
moderni pomoček za pranje
Popolnoma neškodljivo! Ni klor!
Enkratno kuhanje —
= snežno belo perilo! =
Ni treba drgniti in krtačiti.
Nič perilnika!
Hrani delo, čas in denar!
Enkrat poskušeno, 1658 4
vedno rabljeno!
Edini izdelovalec na Avstr.-Ogrskem
Bogomil Voith, Dunaj, III/1.

Naznanilo.
Dne 25. junija t. l.
otvorim 2199—3
podružnico
kleparske obrti
v **Postojni št. 98**
ter se cenjenemu občinstvu priporo-
čam za obilna naročila.
Sprejemam tudi takoj
pomočnika in vajenca
v **kleparsko obrt.**
Simon Negro, kleparski
mojster
Cerknica št. 258 — Postojna št. 98

Mirna stranka brez otrok lšče za
primerno ceno 2210—3
lepo stanovanje
s 4, event. 5 sobami in pritliklinami
za november. — Ponudba naj se
pošilja pod „K. Č.“, kavarna „Pro-
šeren“, Ljubljana, do 3. julija t. l.

Stenografinja
za slovensko in nemško stenografijo, zmožna
tudi strojepisja itd. **prosti službe**
v kaki pisarni v Ljubljani, Gorici, Trstu
ali kje na deželi. Nastop takoj.
Ponudbe na upravništvo „Slovenskega
Naroda“ pod „stenografinja“. 2222—2

Kleparski pomočniki
se syrejmajo takoj v trajno delo
z ugodno plačo: 2197—3
Pismene ponudbe na **Leopolda**
Lebarja, kleparskega mojstra na
Bledu (Gorenjsko).

Dobre
krojaške pomočnike
in vajenca
sprejme v trajno delo **Jos. Rojina**,
krojaški mojster v Ljubljani. 2209—3

Ne kupujte platna
dokler se niste prepričali o izvrstni kako-
vosti in nizkih cenah najinih izdelkov.
Najfinjša tkanina 1 kos, 23 m 19 K
Garnitura za 2 postelji, francoski
damast 28 „
Hols. kavna garnitura 9 „
Hols. kavna garnitura kakovost
najfinjša 14 „
žepni robei, cefiri, barhentl itd. vseh
izvršitev. 664 20
HOLEČEK & STAREK, Spy, Češko.
Katalogi in vzorci zastoj. (Na gornje cene
dovoljujeva še posebej 1%, prevzije.

Najboljša
lepotila
na svetu so ne-
dvomno
pomladinska
sredstva
Ädlin
rdečilo za lica
za upadla, bleda
in brinetna lica.
Škatljica 5— K.
Ädlin creme za mlado in staro 2— K
in 5— K.
Ädlin milo higieniško nevtralnó, ne-
slutnih prednosti za vsako
kožo 1— K.
Ädlin puder zdravstveni puder naj-
presenetljivejšega učinka
3— K.
Opozorjena od svojih družic na vaš Ädlin
creme in Ädlin milo jih rabim že nekaj ted-
nov in sem spoznala da sta res ično prav dobra,
ker polt in roke izredno izboljšata in jih
zatorej zaradi tega vsakomur najtopleje
priporočam. — Z velepospovanjem Mimi
Schwarz, članica dunajskega orfeja.
Osrrednja zaloga na **Dunaju XVIII, Edol-
hofgasse 4L** razpošilja diskretuo proti
vposiljavi zneska ali po povzetju na vse
kraje. Od 10 K naprej franko.
Zahtevajte jih v vseh finejših parfume-
rijah. Zaloga v Ljubljani **L. Mayerjevi le-
karni pri „Zlatem jelenu“, na Marjtinem**
trgu. 2086—3

Dr. Richarda
lasna barva
1185 4 za lase in brado
neškodljivo in takoj učinkujoče.
TEINTURE INSTANTANÉE
POUR LES CHEVEUX & LA BARBE
Sans danger et sans Application
sur la Peau
A. SEGUIN
105-107 Rue Croix de Seguey
BORDEAUX
Svari se pred ponaredbamil
Dobiva se v zadevnih trgovinah.

**Izvedbe vseh v bančno
poslovanje spadajočih
transakcij.**

J. C. MAYER

Ljubljana, Stritarjeve ul.

Banka in menjalnica.

1841

Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

**Zaloga suknenega lod-
nastega in manufaktur-
nega blaga.**

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANO

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!

Neutrpijliva v vsaki družini! Dobiva se v Ljubljani pri: J. Buzzo-
liniju; Anton Staculu; slaščičarni Jak. Zalaznika.

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železnica, pošta in telegraf.

POPOLNOMA PRENOVLJENO!

2019-4

Carske kopališče, moderno urejeno zdravilišče z vodo. **Kopališče Styria** novo vpeljane kopeli z ogljikovo kislino. **Preizkušeno zdravilišče** za želodčne, črevesne, bolezni na jetrih in v ledicah, kron. zagatenje, hemoroide, kamen, odebelost, sladkosečnost, protin, katarje v požiralniku in jabelku, slabostim srca. Zdravilni vrelo, podobni onim v Karlovi varih in Marijinih varih. — Dietetsko in terreinsko zdravljenje. Izvrstni vodovod za pitje. Električna razsvetljava. — Lift. — Moderna kanalizacija.

Stalni zdraviliški orkerstet s sodelovanjem slovitiga tržaškega kvarteta na lok.

**Krasno
BLUZE** 51
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
**Vsakovrstna krila, perilo
in otročje obleke**
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

„Ottoman“

papir za cigarete

in cigaretne stročnice se hvalijo same,
reklame zanje ni treba.

II 19'-4

Vodovodi

Inženir - hidrotekt

8664-68

Konrad Lachnik, Ljubljana

kanalizacije, kopališke naprave

Beethovenove ulice št. 4.

Brzjavil: Lachnik-Ljubljana.

Projekti in izvršite, pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnjenja ob poveritvi
gradbe **zastoni**).

**Nedosežno
+ Najnovejša ame-
riška Iznajdba +**
Higijensko gumasto blago za moške.
Porabno na leta. Patent K 4-60.
Cez 2 miliona kosov prodanih v kratkem času.
Higijensko gumasto blago za ženske.
(Varstvo žensk.) Priporočili najprvi zdrav-
niški strokovnjaki, porabno na leta. K 2-60.
Kdor pošlje denar naprej (tudi pisemne
znamke) mu pošlje diskretno in poštino
prosto, sicer 50 vin. več, edina prodaja
**+ H. AUER, tvornice za gu-
masto blago. +**
Duna I X/2, Nussdorferstr. 3-0.

Delniška družba združenih pivovarov Žalec in Laški trg

priporoča svoje

Specialiteta:

izborna pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon šte. 187.

757-17

Podijlatvo na dom sprejema restavracija gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

365-25

Največja zaloga
pohištva

za spalno in jedilno sebo,
salono in gospodsko sebo,
Preproge, zastorji,
medreol na vzmeti,
žimnati medreol,
stroški vezilski itd.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Kinematograf „Edison“

Dunajska cesta

nasproti kavarni „Evropa“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvidi iz lepakov.

2233

Slivovka

tropinovec

1296-23

kranjski brinovec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po
prav primerni ceni v zanesljivi ka-
kovosti v

veležganjarni in
rektifikarni sadja

M. ROSNER & Co., Ljubljana
Sp. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Ponudimo vsako poljubno množino:

**zidarske strojne opoke,
zarezano strešnike (sistem Marzola)**

(za privezanje ali pribitje na late, torej popolnoma varno proti nevihti).

**Portland-cement najboljše vrste,
peči, štedilnike in drugi stavn. material.**

1908 10

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana.

Največja
zaloga

Elegantne pomladanske novosti:

Otroške čevlje
Ameriške čevlje
Dokolenice (gumase)
v največji izberi.

v izvrstnih ka-
kakovostih po
smernih cenah.

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

F. Szantner

Štefančeve ulice 4 * Ljubljana * Štefančeve ulice 4

Čevlji zastoj in poštino prosto. Zastojna naročila točno proti povzetju.

1005-3

Stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritlikinami
se cenó odda za 1. avgust na
Starem trgu 12, III. nadstropje.
2203-3

2 sobi

Peter Šmid 2182-3
v Sečah nad Škofje Loke.

BYROLIN

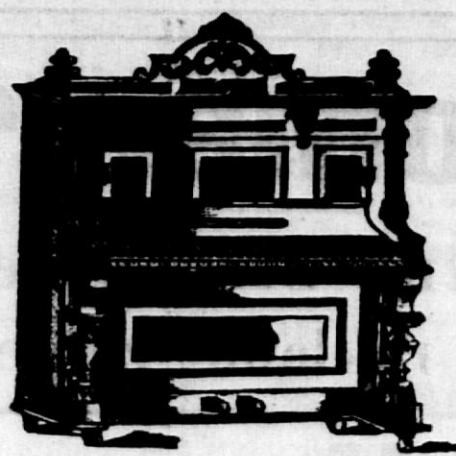
ere, mila, puder, neprekosljivo in neupljivo proti raskavi koži, lahkim
ranam na koži, opeklinam, ranam, odrgnjenju neg in vsem zaradi napora od športa, vročine,
prahu, potu itd. nastalim kožnim bolečinam. Izpričevala prvih zdravniških kapacitet. V lekarnah,
drogerijah, parfumerijah in naravnost pri tvornicah Dr. Graf & Co., Dunaj VI/1, Koperniksg. 10,

Komí

železninske stroke, več ob obeh deželnih
jenikov, se sprejme takoj ali s 1.
avgustom. 2202-3
Pismene ponudbe glavna pošta
Ljubljana, poštni predal 12.

Odlikovana

Prva kr. tvonica klavirjev
Ljubljana
Hilserjeve ulice 5 Blizu Gradišča
Rudolf A. Warbinek

Jamstvo 6 let.

Eksport v vse dežele.

Priporoča svoje prve vrste, za vsa
podnebja solidno narejene pianine,
klavirje in harmonije tudi samo-
igralne

za gotov denar, na delna
odplačila ali naposodo.

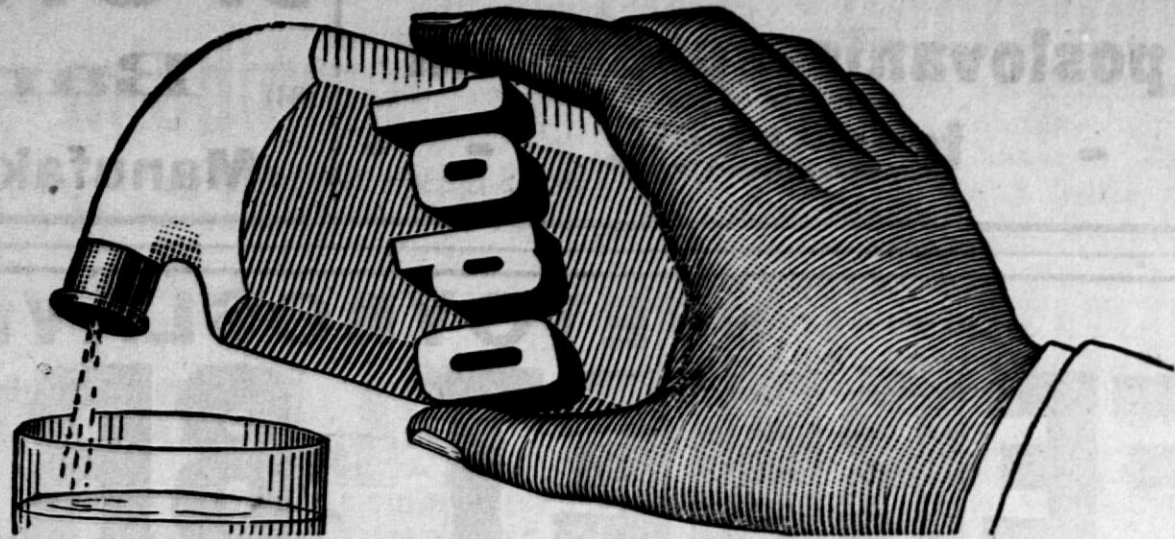
Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje. 1706 26
Največja tveralca na jugu Avstrije.

Prva
goriška vinska klet
Ljubljana, Stari trg št. 13.

Da zamoremo ustreči želji p. n. odje-
malcev nabavili smo osebno še različna vina
samo prve vrste, za kojih pristnost se po-
polnoma jamči, ter zagotavljamo vedno
točno in vestno postrežbo.

885-29	Cene vin:	
Isabela črna	liter	28 kr.
Turlansko črna	"	32 kr.
Feran istrski črn	"	36 kr.
Refosko istrski črn	"	40 kr.
Modra frankinja	"	44 kr.
Cviček najljubši	"	44 kr.
Burgundec	"	48 kr.
Teran hrški	"	60 kr.
Vipavsko belo	"	32 kr.
Istrsko belo	"	32 kr.
Goriško rumeno	"	36 kr.
Rebula prve vrste	"	40 kr.
Rizling goriški	"	52 kr.
Muskatelec	"	60 kr.
Pelinkovec (Wermouth)	"	80 kr.

Klobuke cilindre in
čepice
v najnovejših fasonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pod tramv. št. 2. Postaja elek. železnice.

Mihael Oblak

mizarski mojster

vljudno naznanja

da se je preselil na Tržaško cesto št. 21
(Weiserjeva hiša) 2246

ter se priporoča slav. občinstvu in stavbinskim mojstrom za
o o o o vsa v to stroko spadajoča dela. o o o o

Gričar & Mejač

Zaloga zagotovljenih oblek za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in dečke.
Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Ustanovljeno leta 1870. (Telefon št. 273.) Lastnik F. Benque.

Seb. Unterhuber

Tovarna cementa v Welssenbachu. — Tovarna ce-
mentnih izdelkov in umetnih kamnov. — Podjetje za
betonske naprave in naprave vodnjakov

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 73
nasproti topničarske vojašnice

se priporoča v izvršitev vseh kamnoseških del iz umetnega kamnja
(v različnih imitacijah) kakor: posamezne dele za fasade, balkone,
grobnice spomenike itd. Stopnice po naročilu narejene z železno
sestavo, cementne cevi (rore) z vloženo žično pletenino za napravo
vodotokov, vodovodov itd. itd. Plošče iz cementa (metalique) pre-
proste in z raznimi vzorci za tlak po cerkvah, hišah, hodnikih, kuhinjah,
trotoarjih itd. Prevzetje betonskih naprav in vodnjakov na podlagi
posebnega patenta. — Portlandcement in romancement iz Welssen-
bacha. — Proračuni stroškov zastoj in poštne prosto. 2230-1

Dognano je

in vsak bolnik že ve, da zavzemlje dandanes električnost
v zdravniški umetnosti prvo mesto, le škoda, da še večina
bolnikov ne ve, da eksistira električni životni aparat
s katerim se vsakdo lahko na pripraven način doma
sam elektrizira in ki je s sijajnim uspehom preizkušen
pri skoro vseh boleznih, zlasti za nervoznost, nevra-
stenijo, revmatizem, bolezen v križu in v glavi, ledodčne in črevesne
slabosti, onemoglost srca, ohromelosti in vse slabosti. To sijajno izpri-
čujejo premnoga zahvalna pisma, katerih izvorniki so razpoloženi v naši ordinaciji.
Kdor se torej zanima za ta izborni način zdravljenja, naj spodnji kupon
popolno izpolnjen čimprej pošlje na našo ordinacijo, na kar mu nemudoma po-
šljemo v zaprti kuverti gratis in franko našo 2242

brezplačno knjigo

razpravo o moderni elektroterapiji.
Elektroterapevtska ordinacija, Dunaj L., Neuer Markt 14
I. nadst. odd. 61.

Kupon za brezplačno knjigo. 27./VI. 1908.
Elektroterapevtska ordinacija na Dunaju L., Neuer Markt 14, I., odd. 61.
Prosim, pošljite mi knjigo „Razprava o moderni
elektroterapiji“ gratis in franko pod zaprto kuvertu.
Ime: _____
Naslov: _____

stanovanja

vsake vrste z eno, dvema ali večimi
sobami od 8 kron mesečno naprej,
se takoj ali za pozneje oddaja v
novosgrajenih hišah v Predevičem
Sela poleg Ljubljane. 937 16
Več se izve pri Eliju Predeviču
na Ambroževem trgu 7, Ljubljana.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Spiljetu. Del. glavnica K 2.000.000.
Stritarjeve ulice št. 2.
priporoča
promese na dunajske komunalne srečke à K 15½,
promese na kreditne srečke à K 18
Obe promesi skupno le 32 kron.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4 in pol odstotka.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond K 200.000.
glavni dobitnik
400.000 kron
300.000 „